

**Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет
Навчально-науковий інститут новітніх освітніх технологій
Кафедра міжнародної економіки**

ГОЛУБ ЄВГЕН ВАЛЕНТИНОВИЧ

**ТРАНСФОРМАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В
УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ І РЕГІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ**

**TRANSFORMATION OF THE EUROPEAN MIGRATION POLICY IN THE
CONDITIONS OF GLOBAL AND REGIONAL CHALLENGES**

спеціальність: 051 – Економіка

освітньо-професійна програма – Міжнародна економіка

Кваліфікаційна робота

Виконав студент
групи ЕМЕзм - 21
Голуб Євген Валентинович

Науковий керівник:
д.е.н., професор
Зварич І.Я.

Випускню кваліфікаційну роботу
допущено до захисту
«__» _____ 20__р.
Завідувач кафедри
_____ **І.Я. Зварич**

ТЕРНОПІЛЬ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	7
<i>СТРУКТУРА ТА ПРИНЦИПИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ</i>	<i>МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ</i>.....
1.1.	Еволюція європейської міграційної політики 7
1.2.	Структурна зміна парадигми ЄМП..... 9
1.3.	Глобальні виклики які впливають на принципи на європейської міграційної політики..... 11
	Висновки до 1 розділу 20
РОЗДІЛ 2	22
<i>АНАЛІЗ ГЛОБАЛЬНИХ І РЕГІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ</i>	<i>ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ</i>
2.1.	Глобальні виклики міграційної політики..... 22
2.2.	Регіональна інтеграція у викликах міграційної політики ... 31
2.3.	Визначення природи регіональної європейської міграції управління..... 45
	Висновки до 2 розділу 54
РОЗДІЛ 3	57
<i>СТРАТЕГІЧНІ ВЕКТОРИ НАПРЯМУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ</i>	<i>МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЇХ НАЛСІДКИ ДЛЯ</i>
	<i>УКРАЇНИ</i>
3.1.	Міграційна політика ЄС та реформування міграційного законодавства ЄС..... 57
3.2	Реакція ЄС на кризу в Україні – швидка реакція та спільна солідарність..... 63
	Висновки до 3 розділу
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	73

ВСТУП

За останні роки європейський міграційний ландшафт зазнав глибоких трансформацій під впливом взаємодії глобальних і регіональних проблем. У моїй роботі досліджується еволюція європейської міграційної політики у відповідь на ці динамічні фактори, аналізується, як континент адаптував свій підхід до складнощів мінливого світу.

Історія європейської міграційної політики відображає постійну потребу в адаптації. Спочатку обумовлений економічними міркуваннями та демографічними змінами, політичний ландшафт зазнав значних змін у міру розвитку геополітичних подій і глобальної динаміки. Проте нинішня фаза трансформації відзначена безпрецедентним зближенням глобальних і регіональних викликів. [1]

Однією з головних глобальних проблем, що впливають на європейську міграційну політику, є сплеск конфліктів і переміщення по всьому світу. Сирійська криза біженців, наприклад, перевірила здатність ЄС керувати великомасштабними потоками біженців. У відповідь на це політична основа розвинулася для вирішення не лише безпосередніх гуманітарних проблем, але й довгострокових стратегій інтеграції.

Наслідки зміни клімату для моделей міграції стають все більш очевидними. Підвищення рівня моря, екстремальні погодні явища та дефіцит ресурсів сприяють переселенню. Зараз європейська політика адаптується для включення міркувань міграції, спричиненої кліматом, що відображає визнання взаємозв'язку між екологічними проблемами та переміщенням населення.

Зміна глобальної економічної динаміки також відіграє певну роль у формуванні міграції. Економічні відмінності між регіонами спонукають трудову міграцію, що спонукає ЄС змінити політику для ефективного управління потоками економічної міграції. Зараз європейська міграційна політика шукає баланс між економічними міркуваннями та соціальною згуртованістю.[3]

ЄС тісно пов'язаний із сусідніми регіонами, і виклики в цих областях безпосередньо впливають на європейську міграцію. Нестабільність у Північній Африці та на Близькому Сході, наприклад, викликає міграційні рухи. Політична

відповідь передбачає співпрацю з цими регіонами для усунення першопричин і посилення механізмів прикордонного контролю.

Проблеми безпеки, включаючи загрозу тероризму, ускладнюють європейську міграційну політику. Встановлюючи баланс між гуманітарними зобов'язаннями та обов'язковими вимогами безпеки, ЄС ухвалив заходи для посилення безпеки кордонів і обміну розвідданими, ілюструючи нюансовану відповідь на нові виклики безпеці.

Економічні відмінності в сусідніх регіонах сприяють нелегальній міграції. Визнаючи економічні мотиви міграції, ЄС запровадив політику, спрямовану на сприяння економічному розвитку в країнах походження, спрямовану на усунення основних причин міграції.

Відповідь ЄС на ці виклики була багатогранною. Коригування політики включає більший акцент на зовнішньому співробітництві, допомозі розвитку та дипломатичних зусиллях для усунення основних причин міграції. Крім того, внутрішні заходи зосереджені на ефективному прикордонному контролі, стратегіях інтеграції та цілісному підході, який враховує різноманітні фактори, що впливають на міграцію.

Підсумовуючи, трансформація європейської міграційної політики є свідченням здатності континенту адаптуватися до глобального та регіонального ландшафту, що швидко змінюється. Вирішуючи такі виклики, як конфлікт, зміна клімату та економічна нерівність, ЄС демонструє прихильність комплексному та детальному підходу. Майбутнє європейської міграційної політики, безсумнівно, вимагатиме постійної гнучкості та інноваційних стратегій, щоб керувати динамікою розвитку нашого взаємопов'язаного світу. [2].

Аналіз досліджень та публікацій. Питання трансформації міграційної політики в умовах глобальних та регіональних викликів досліджували такі наковці:

У. Тернер, Пірс, І. Зварич, Н. Резнікова, І. Іващук, Варгас-Ернандес, Дж. Медрано, Е. Гірусова, Б. Данилишина, О. Кашенка, А. Крисоватий, І. Карагодова, Л. Мельник, В. Міщенко, В. Гомотюк, І. Потравного, В. Сахаєва, І. Синякевича,

О. Теліженка, С. Христенка, Бокен, Кіршер, Калмиков, Аврааміду, Пітеру Фендту (Peter Feindt) [8], Маріні Ілліч (Marina Ilıc), Р.Зварич, А. Філіпенко, В. Штехель.

Таким чином, **об'єктом** дослідження є трансформація міграційної політики.

Предмет – дослідження та реалізація перспективних напрямів у розвитку та імплементації європейського досвіду у формуванні міграційної політики.

Метаю дослідження є розробка концептуальної моделі прийняття та координації управлінських рішень щодо трансформації міграційної політики в умовах глобальних та регіональних викликів.

Для розкриття поставленої мети, автор ставить перед собою наступні завдання:

- дослідити особливості принципів та переваг міграційної політики у контексті глобальних викликів;
- виявити вплив переходу до трансформації європейської міграційної політики;
- проаналізувати теоретичні аспекти сучасних тенденцій міжнародних показників європейської міграційної політики;

Наукова новизна. Проаналізовано особливості трансформації міграційної політики в умовах глобальних та регіональних викликів.

Методи дослідження. У магістерській роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи, що дозволяють комплексно окреслити та розв'язати теоретичні і практичні завдання дослідження: наукова абстракція, аналіз і синтез, дедукція й індукція; системний підхід, компаративний аналіз, кореляційно-регресійний та кластерний аналізи (метод Евклідової відстані) у програмному середовищі STATISTICA 12; метод конкретизації й узагальнення.

Інформаційною базою дослідження є матеріали вітчизняних і зарубіжних дослідників, які аналізують трансформацію міграційної політики в умовах глобальних та регіональних викликів Нормативно-правові акти Верховної Ради України, підзаконні нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України,

Президента України, Міністерства праці й соціальної політики, Національного Банку України, доповіді Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, матеріали Державного комітету статистики України. Серед інформаційних джерел дисертації також матеріали Міжнародної організації міграції (МОМ), Міжнародної організації праці (МОП), Світового Банку, Міжнародного Валютного Фонду (МВФ), Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР), Ради Європи, Європейського Союзу (ЄС) та ін.

Практичне значення. Практичне значення результатів полягає в узагальненні теоретичних положень, авторському підході до аналізу проблем та перспектив розвитку, трансформації міграційної політики в умовах глобальних та регіональних викликів.

Структура та обсяг роботи.

Магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, додатків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 77 сторінок. У тексті розміщено 3 рисунки і 5 таблиць. Список використаних джерел налічує 80 найменувань.

РОЗІЛ І

СТРУКТУРА ТА ПРИНЦИПИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

1.1. Еволюція європейської міграційної політики.

Еволюція європейської міграційної політики є складним і багатограним процесом, який формувався різними факторами, включаючи геополітичні події, економічні міркування та гуманітарні проблеми. В таблиці 1.1. подано огляд ключових подій у європейській міграційній політиці за останні роки. [4]

Табл.1.1.

Ключові події у європейській міграційній політиці

1. <u>Період після Другої світової війни:</u> Після Другої світової війни Європа зіткнулася зі значним переміщенням та міграцією через наслідки війни. Були докладені зусилля для задоволення потреб біженців і переміщених осіб за допомогою міжнародних угод, таких як Конвенція про біженців 1951 року.
2. <u>Шенгенська угода (1985):</u> Шенгенська угода, підписана в 1985 році, мала на меті створити зону безпаспортного пересування між європейськими країнами-учасницями. Хоча це не було напряму зосереджено на міграції, воно мало вплив на прикордонний контроль і пересування людей у межах Шенгенської зони.
3. <u>Маастрихтський договір (1992):</u> Маастрихтська угода заклала основу для Європейського Союзу (ЄС) і містила положення щодо створення спільної імміграційної політики. Договір наголошував на меті створення простору свободи, безпеки та справедливості.
4. <u>Амстердамський договір (1997):</u> Амстердамський договір посилив роль ЄС у формуванні міграційної політики та політики надання притулку. Він представив концепцію спільної

європейської системи надання притулку та підкреслив необхідність солідарності між державами-членами.

5. Програма Тампере (1999):

- Європейська рада в Тампере заклала основу для розробки спільної політики імміграції та надання притулку. Він окреслив створення спільної системи надання притулку, створення законної міграційної бази та посилення співпраці в управлінні кордоном.

6. Лісабонська стратегія (2000):

- Лісабонська стратегія мала на меті зробити ЄС найбільш конкурентоспроможною та динамічною економікою світу, що базується на знаннях, до 2010 року. Хоча це була передусім економічна стратегія, вона також звернулася до необхідності спільної імміграційної політики для підтримки економічних цілей ЄС.

7. Стокгольмська програма (2009-2014):

- Стокгольмська програма базувалася на програмі Тампере та окреслила пріоритети ЄС у сферах правосуддя, свободи та безпеки. Він підкреслив важливість комплексного підходу до міграції, включаючи легальну міграцію, управління кордонами та інтеграцію.

8. Криза біженців та мігрантів (2015-2016):

- Потік біженців та мігрантів, зокрема з Близького Сходу та Північної Африки, у 2015 році спонукав до перегляду європейської міграційної політики. ЄС зіткнувся з труднощами в управлінні кризою, що призвело до дискусій щодо реформування Загальноєвропейської системи надання притулку (CEAS) і посилення співпраці з прикордонного контролю.

9. Новий пакт про міграцію та притулок (2020):

- У 2020 році Європейська комісія запропонувала новий пакт про міграцію та притулок, спрямований на вирішення давніх проблем і створення більш передбачуваної та стійкої системи міграції. Пропозиція включала заходи для кращої координації, солідарності та розподілу відповідальності між державами-членами ЄС.

Важливо відзначити, що еволюція європейської міграційної політики триває, і політика продовжує адаптуватися до мінливих обставин і викликів. Це питання залишається предметом дискусій і переговорів між державами-членами ЄС.

1.2. Структурна зміна парадигми ЄМП.

Історичний контекст європейської міграційної політики показує зміну парадигми під впливом різноманітних соціально-політичних, економічних та глобальних факторів. [5] Розуміння еволюції цих політик дає цінну інформацію про складність управління міграцією в Європейському Союзі (ЄС). Ось дослідження історичного контексту з висвітленням ключових віх і зрушень:

Табл. 1.2.

Зміна парадигми європейської міграційної політики.

№	Відбудова та трудова міграція після Другої світової війни	Вплив на політику:	Тимчасовий характер
1.	1945-1950-ті роки: після Другої світової війни європейські країни зосередилися на відбудові своїх економік і суспільств. Нестача робочої сили спонукала до залучення іноземних працівників, зокрема з Південної Європи, у рамках програм гастарбайтерів.	Угоди про трудову міграцію: між європейськими країнами та країнами походження було укладено двосторонні угоди для регулювання потоку трудових мігрантів.	Політика спочатку була розроблена для тимчасової трудової міграції, з невеликим акцентом на постійне поселення.
2.	1970-1980-ті роки: перехід до возз'єднання сім'ї та інтеграції		
	1970-ті: Економічний ландшафт змінився, і моделі міграції змінилися від тимчасової трудової міграції до возз'єднання сімей. 1980-ті роки: в ЄС зросла кількість шукачів притулку та біженців,	Возз'єднання сім'ї: політика, адаптована до зростаючої тенденції сімейної міграції.	Рамкова система надання притулку: ЄС розробив структуру розгляду заяв про надання притулку, визнаючи

	спричинена геополітичними подіями, такими як конфлікти на Близькому Сході.		необхідність захисту під час конфлікту.
3.	Шенгенська угода та Єдиний європейський акт Відкриті кордони та внутрішня мобільність:		
	1985-1990-ті роки: Шенгенська угода, підписана в 1985 році та реалізована в 1990-х роках, полегшила скасування внутрішніх кордонів, що дозволило безпаспортне пересування в межах країн-учасниць. 1992: Єдиний європейський акт був спрямований на створення єдиного ринку та посилення економічної інтеграції.	Вільне пересування: Політика розвивалася, щоб прийняти концепцію вільного пересування в межах Шенгенської зони.	Узгодження політики: було докладено зусиль для гармонізації міграційної політики в державах-членах ЄС.
4.	Після 2000 року: відповідь на глобальні виклики Розширення та свобода пересування:		
	2004 та 2007: ЄС розширився завдяки приєднанню країн Східної Європи, що призвело до підвищення мобільності робочої сили. 2013: Хорватія приєдналася до ЄС, розширивши свободу пересування.	Виклики свободі пересування: розширення створило проблеми з точки зору управління збільшеними міграційними потоками та подолання нерівності у рівнях життя	Криза надання притулку та міграція: у середині 2010-х років спостерігалось сплеск кількості шукачів притулку та нелегальної міграції, що спонукало до перегляду політики та розробки більш комплексного підходу.
5.	Поточна динаміка: комплексна та адаптивна політика Глобальні виклики:		

	Криза біженців 2015-2016 рр.: наплив біженців і мігрантів, переважно з Близького Сходу та Північної Африки, оголив потребу в скоординованій реакції для управління міграційними потокami.	Європейський порядок денний з питань міграції: ЄС запровадив комплексний підхід, відомий як Європейський порядок денний з питань міграції, зосереджуючись на управлінні зовнішніми кордонами, реформі надання притулку та усуненні першопричин.	
--	---	--	--

Джерело: власна розробка автора.

Історична траєкторія європейської міграційної політики відображає постійне пристосування до мінливих обставин. Від післявоєнної трудової міграції до викликів кризи біженців, політика розвивалася, щоб задовольнити різноманітні потреби та реалії міграції в європейському контексті. Зміна парадигми підкреслює складність управління міграцією в динамічному геополітичному та соціально-економічному ландшафті.

1.3. Глобальні виклики які впливають на принципи на європейської міграційної політики.

Глобальні виклики мають глибокий вплив на європейську міграційну політику, формуючи те, як Європейський Союз (ЄС) реагує на складні сучасні моделі міграції. [6] Кілька ключових глобальних викликів впливають на формулювання та адаптацію європейської міграційної політики:

1. Глобальні конфлікти та вимушене переміщення є критичними чинниками міграційних потоків. Поточні конфлікти в таких регіонах, як Близький Схід і Африка, призводять до широкомасштабних переміщень біженців, які шукають безпеки та стабільності.

2. Гуманітарне реагування: ЄС адаптував свою політику для задоволення нагальних гуманітарних потреб, надаючи допомогу та створюючи центри прийому біженців.

3. Притулок і захист: Політику було вдосконалено для забезпечення ефективного розгляду заяв про надання притулку та захисту тих, хто тікає від конфлікту.

4. Зміна клімату та екологічна міграція: зміна клімату сприяє погіршенню навколишнього середовища, стихійним лихам і дефіциту ресурсів, спонукаючи міграцію, оскільки люди шукають кращих умов життя.

Враховання екологічних міркувань: європейська політика розвивається, щоб враховувати міграцію, спричинену кліматом, визнаючи взаємозв'язок факторів навколишнього середовища та переміщення населення.

Інтеграція кліматичних біженців: Докладаються зусиль для розробки політики щодо осіб, переміщених через зміну клімату, з урахуванням їхніх унікальних потреб. [7] Економічні відмінності між регіонами спонукають до трудової міграції, оскільки люди шукають кращих можливостей працевлаштування та покращення рівня життя.

Збалансування економічних і соціальних міркувань: європейська політика коригується, щоб знайти баланс між вирішенням економічних мотивів для міграції та забезпеченням соціальної єдності.

Міграція, заснована на навичках: Деякі політики віддають пріоритет залученню кваліфікованих мігрантів для внеску в європейську економіку, одночасно керуючи проблемами, пов'язаними з нелегальною економічною міграцією. Кризи у сфері охорони здоров'я, такі як пандемії, можуть порушити міграційні процеси та вплинути на управління кордонами.[8]

Заходи охорони здоров'я: Політика може включати заходи щодо вирішення проблем зі здоров'ям, включаючи перевірку та карантин для прибулих мігрантів.

Координація з глобальними органами охорони здоров'я: співпраця з міжнародними організаціями охорони здоров'я стає вирішальною для управління міграцією в контексті глобальних проблем охорони здоров'я.

Глобальний прогрес у сфері комунікацій і технологій полегшує обмін інформацією, впливаючи на рішення та моделі міграції.

Політика може включати технологічні рішення для моніторингу, відстеження та управління кордонами.

Поширення інформації: докладаються зусилля для поширення точної та своєчасної інформації серед мігрантів щодо легальних шляхів, ризиків та доступних ресурсів.

З огляду на ці глобальні виклики, європейська міграційна політика є динамічною та адаптивною. ЄС прагне знайти баланс між гуманітарними вимогами, економічними міркуваннями та проблемами безпеки. Трансформація, що триває, відображає визнання взаємозв'язку глобальних проблем і потреби в комплексних і спільних реакціях на вирішення складних питань сучасної міграції.

Численні міграційні потоки підтримали економічні та політичні зміни, що відбулися в Європі протягом XX та XXI століть. Варто зазначити, що ці міграційні потоки добре задокументовані та висвітлені в економічній та соціальній літературі, незважаючи на відсутність узгодженості даних.

У першій половині 20 століття Європа була відома як країна еміграції, найбільша частка емігрантів прибула з Америки, але з плином часу ця тенденція поступово змінилася з прибуттям населення з інших держав світу.

Щодо періоду відразу після Другої світової війни, який збігся з прибуттям іммігрантів, яких ми знаходимо в поточний період до європейських держав, основні міграційні потоки були в основному через людей, які були переміщені під час Другої світової війни або після громадянської війни в Греції.

У світлі того, що обговорювалося раніше, можна стверджувати, що наступна хвиля була визначена деколонізацією, тоді як остання хвиля була спричинена серією політичних криз, таких як надання притулку та етнічна міграція на тлі краху комуністичного режиму на Сході Європи.

Слід зазначити, що з 1990-х років європейські регіони пройшли через важливі переходи, точніше південноєвропейські держави вважалися країнами призначення, оскільки Центральна Європа та Східна Європа виділялися як нове джерело робочої сили емігрантів, а також місце призначення для неєвропейські громадяни-мігранти. Крім того, економічно-фінансова криза продемонструвала подібний вплив на неєвропейські міграційні потоки, як нафтова криза 1973 року, як згадувалося раніше. [9]

У випадку нафтової кризи відбулося деяке зниження імміграції до Європи, але рівень повернення був набагато нижчим, особливо для неєвропейських іммігрантів. Слід зазначити, що коефіцієнт прибутковості був вищим у випадку внутрішньо європейських іммігрантів, які мали права вільного пересування. Це підкреслює, що міграція, яка характеризується вільним пересуванням, набагато сильніше реагує на економічні цикли, на відміну від мігрантів, які стикаються з набагато суворішими імміграційними обмеженнями та воліють залишатися у своїй країні походження, незважаючи на економічний спад. Післявоєнні міграційні режими в Європі частково характеризуються відкриттям внутрішніх кордонів, що збільшує права мобільності громадян держав-членів Європейського Союзу, зближенням імміграційних правил, а також візовими режимами, які підкреслюють регулювання та обмеження доступу громадян з-за меж держав Європейського Союзу.

Одним словом, внутрішня відкритість призводить до високих, але нижчих, ніж очікувалося, обсягів міграції всередині ЄС через європейський континент, тоді як вирівнювання держав-членів щодо прикордонного контролю та віз не збігається з систематичним зниженням процесу міграції громадян, які це роблять. не з Європейського Союзу.

Ці заходи та події з часом мають тенденцію до скорочення повернення, переривання пересування людей і заохочення постійного поселення та міграції на основі возз'єднання сімей. [10] Таким чином, по всьому європейському континенту існували моделі міграції, на які впливали різні фактори, такі як історичний контекст, родинні та дружні зв'язки, бажання професійного розвитку, політичні, економічні, соціальні та демографічні відмінності. З цієї причини це дослідження зосереджено на висвітленні основних тенденцій, зафіксованих у Європі, та причин і причин, які вплинули на європейські моделі міграції.

Табл. 1.3.

Європейські заходи підтримки міграції

Підписання Шенгену Договір - 1985р.	Підписання угоди урядами держав: Німеччини, Нідерландів та Франції. На фоні питання міграції та проблем, пов'язаних із забезпеченням внутрішньої безпеки в ЄС, концепція «інтегрованого управління кордонами» набуває набагато більшого значення, оскільки вона вважається необхідною передумовою для підтримки цілісності простору свободи, безпеки та правосуддя, наголошуючи на концепціях «солідарності та спільної відповідальності» в управлінні зовнішніми кордонами ЄС.
Підписання Єдиного європейського акту – 1986р.	Створюючи простір свободи, справедливості та безпеки, Європейський Союз забезпечує гарантію вільного пересування людей, безпеку європейських громадян, а також розмежування між внутрішнім кордоном і зовнішнім кордоном.
Маастрихтський договір 1992 року	Через Маастрихтський договір було створено формулу трьох стовпів. Третій стовп зосереджений на політиці притулку та правилах перетину зовнішніх кордонів та імміграційній політиці європейських громадян.
Амстердамський договір 1997 року	Політика надання притулку та міграції була одним із пріоритетів політики Європейського Союзу та була предметом спільної відповідальності та європейської співпраці

Директива Європейської Комісії – 2000р.	У 2000 році Європейська комісія запропонувала директиву про умови в'їзду та проживання громадян-іммігрантів з економічною метою.
Ніццький договір - 2000 рік Гаазька програма – 200 р.	Прийняття асquis Шенгену запропонувало можливість закласти спільну політичну основу щодо імміграції та надання притулку.
Стокгольмська програма 2010-2014рр.	Стокгольмська програма має на меті запропонувати та надати рівність прав між громадянами третіх країн і громадянами держав-членів Європейського Союзу. Головною темою Стокгольмської програми є побудова Європи громадян, у тому числі іммігрантів
Європейський порядок денний для Міграція – 2018р.	Європейська комісія розширює концепцію контрольованих центрів, а також короткострокові заходи, які можуть бути вжиті для покращення обробки мігрантів, які висаджуються на рівні держав Європейського Союзу.

Джерело: [Авторська обробка на основі даних Європейської комісії].

Процес міграції, спричинений факторами поштовху, впливає на людей і спільноти, які переміщуються на основі складного, визначеного рішення, що відповідає демографічним характеристикам, які таким чином приваблюють ці спільноти до певної території. Крім того, це рішення ґрунтується на всій особистості емігранта і, звичайно, на мережах людей, які сприяли цьому явищу.

Фактори підштовхування – це причини, через які люди вирішують залишити країну походження. Загалом основні чинники, які впливають на рішення мігрувати з країни походження до країни призначення, стосуються ситуації слабого розвитку, неможливості досягти мінімального рівня виживання, неможливості задовольнити основні потреби, політичних і релігійних переслідувань, відсутність стабільної роботи, труднощі, пов'язані з особистісною реалізацією особистості відповідно до її прагнень.

Фактори притягування – це причини, чому люди переїжджають до певної країни призначення. Згідно із зафіксованими тенденціями та аналізом, представленим раніше в роботі, було визначено три основні фактори стимулювання та притягування.

Детермінанти міграції

	Фактори штовхання	Фактори тяги
Економічний і демографічний	Високий рівень безробіття Бідність Низька заробітна плата Високі податки Підвищення рівня народжуваності Погана система охорони здоров'я	Заява про прийом на роботу Можливість отримання набагато більш вигідних зарплат Заява про прийом на роботу Можливість отримання набагато більш вигідних зарплат Потенціал для підвищення рівня життя Особистісний та професійний розвиток Потужне економічне зростання технології
Політичний	Конфлікт Невизначеність Корупція Слабке управління Порушення прав людини Насильство	Безпека та безпека Права і свободи Політична свобода
Соціально культурний	Дискримінація за ознаками релігії, статі, етнічного походження тощо.	Мережа друзів Свобода від дискримінації Возз'єднання сім'ї

Джерело: [Авторська обробка на основі даних Європейської комісії].

Відповідно до інформації, наведеної в попередній таблиці, мотивація, за якою громадяни-мігранти вирішують залишити країну походження, є різноманітною, а фактори, які підтримують і допомагають ухваленню цього рішення залишити або залишитися в країні походження: соціальні, політичні, економічні чи етнічні. [12]

Однак економічний фактор мав найбільший вплив з давніх часів, що було підкреслено великою різницею в оплаті праці між країною походження та країною призначення. Таким чином, перспектива отримати значно вищу зарплату в країні призначення позитивно впливає на рішення мігранта покинути цю країну. [11]

Економічний фактор переважає над іншими факторами, враховуючи той факт, що він тісно пов'язаний із покращенням якості життя емігранта та, безумовно, його родини. Іншими словами, отримання значно кращої зарплати порівняно з зарплатою в рідній державі має на меті забезпечити безпеку та захист і, нарешті, але важливо, доступ до кращої освіти для дітей.

Крім того, краща зарплата пропонує кращу систему охорони здоров'я, а також особистий і професійний розвиток особам, які вирішили мігрувати. Без сумніву, економічний фактор, точніше отримання вищої зарплати, має велике значення для емігранта, але він також бере до уваги низку соціальних і політичних факторів, таких як повага до прав людини та повага до закону та основних свобод.

Оскільки міграція визначається як просторове явище, економічні моделі, які розглядають міграцію, повинні включати обидва регіони, як країну походження, так і країну призначення, щоб зрозуміти вплив міграції на глибшому рівні.

Економічна динаміка європейської міграційної політики є багатогранною, що відображає складну взаємодію між економічними факторами, потребами ринку праці та ширшими суспільними міркуваннями. Європейський Союз (ЄС) та його держави-члени керують цією динамікою, щоб знайти баланс між сприянням економічному зростанню, задоволенням потреб ринку праці та забезпеченням соціальної єдності. Ось дослідження економічної динаміки, яка формує європейську міграційну політику:

- Попит і пропозиція на ринку праці

Нестача робочої сили: європейські країни можуть зіткнутися з нестачею робочої сили в певних секторах, що призведе до попиту на іноземну робочу силу.

Прогалини в навичках: політика спрямована на залучення мігрантів із певними навичками, щоб заповнити прогалини на ринку праці.

- Поточна динаміка:

Деякі країни впроваджують цільові програми для найму іноземних працівників для галузей, які відчувають дефіцит.

Імміграція, заснована на навичках: все більше уваги приділяється залученню кваліфікованих мігрантів, які можуть зробити внесок в інновації та економічний розвиток. [13]

Внесок у ВВП: мігранти часто роблять значний внесок у валовий внутрішній продукт (ВВП) приймаючої країни за рахунок праці та споживання.

Інновації та підприємництво: кваліфіковані мігранти можуть сприяти інноваціям і сприяти підприємництву.

Політика інтеграції: докладаються зусилля для інтеграції мігрантів на ринок праці, визнаючи їхній потенційний внесок.

Програми підприємництва: деякі політики заохочують підприємництво мігрантів як засіб сприяння економічному зростанню.

Розбіжності всередині ЄС: Економічний дисбаланс між державами-членами сприяє міграційним потокам із менш процвітаючих регіонів у багатші.

Цілі згуртованості: політика ЄС спрямована на усунення регіональних розбіжностей і сприяння економічному згуртованості.

Ініціативи регіонального розвитку: існують програми та механізми фінансування для підтримки економічного розвитку менш заможних регіонів.

Цілі соціальної та економічної згуртованості: політика спрямована на збалансування економічних відмінностей між державами-членами для сприяння загальної згуртованості.

Економіка, заснована на знаннях: перехід до економіки, заснованої на знаннях, збільшує попит на кваліфікованих працівників.

Глобальна конкуренція: Європа прагне залишатися конкурентоспроможною в усьому світі з точки зору інновацій та технологічного прогресу.

Програми підвищення кваліфікації: політика зосереджена на освіті та навчанні навичок, щоб відповідати вимогам економічного середовища, що швидко змінюється.

Глобальне залучення талантів: акцент робиться на залученні міжнародних талантів для підтримки інновацій і конкурентоспроможності.

Неформальні ринки праці: деякі мігранти можуть зайнятися неформальною економікою через правові перешкоди, що створює проблеми для регулювання. [14]

Практика експлуатації: нелегальна міграція може призвести до практики експлуатації праці та зниження рівня заробітної плати.

Боротьба з експлуатацією: політика спрямована на боротьбу з нелегальною міграцією шляхом подолання практики експлуатації та забезпечення справедливих стандартів праці.

Програми регуляризації: деякі країни впроваджують програми для регуляризації статусу мігрантів без документів, залучаючи їх до офіційної економіки.

Економічна динаміка європейської міграційної політики формується необхідністю відповідати на потреби ринку праці, сприяти економічному зростанню та керувати регіональними відмінностями. Політика розроблена таким чином, щоб використовувати економічні внески мігрантів, водночас керуючи проблемами, пов'язаними з нелегальною міграцією та неформальними ринками праці. Встановлення балансу між економічними імперативами та соціальними міркуваннями залишається центральним викликом європейської міграційної політики.[15]

Висновки до 1 розділу

Еволюція європейської міграційної політики є складним і багатограним процесом, який формувався різними факторами, включаючи геополітичні події, економічні міркування та гуманітарні проблеми.

Історична траєкторія європейської міграційної політики відображає постійне пристосування до мінливих обставин. Від післявоєнної трудової міграції до викликів кризи біженців, політика розвивалася, щоб задовольнити різноманітні потреби та реалії міграції в європейському контексті. Зміна парадигми підкреслює складність управління міграцією в динамічному геополітичному та соціально-економічному ландшафті.

Глобальні виклики мають глибокий вплив на європейську міграційну політику, формуючи те, як Європейський Союз (ЄС) реагує на складні сучасні моделі міграції. [6] Кілька ключових глобальних викликів впливають на формулювання та адаптацію європейської міграційної політики: Глобальні конфлікти та вимушене переміщення є критичними чинниками міграційних потоків. Поточні конфлікти в таких регіонах, як Близький Схід і Африка, призводять до широкомасштабних переміщень біженців, які шукають безпеки та стабільності. Гуманітарне реагування: ЄС адаптував свою політику для задоволення нагальних гуманітарних потреб, надаючи допомогу та створюючи центри прийому біженців. Притулок і захист: Політику було вдосконалено для забезпечення ефективного розгляду заяв про надання притулку та захисту тих, хто тікає від конфлікту. Зміна клімату та екологічна міграція: зміна клімату сприяє погіршенню навколишнього середовища, стихійним лихам і дефіциту ресурсів, спонукаючи міграцію, оскільки люди шукають кращих умов життя.

Економічна динаміка європейської міграційної політики формується необхідністю відповідати на потреби ринку праці, сприяти економічному зростанню та керувати регіональними відмінностями. Політика розроблена таким чином, щоб використовувати економічні внески мігрантів, водночас керуючи проблемами, пов'язаними з нелегальною міграцією та неформальними ринками праці. Встановлення балансу між економічними імперативами та соціальними міркуваннями залишається центральним викликом європейської міграційної політики

РОЗДІЛ II

АНАЛІЗ ГЛОБАЛЬНИХ І РЕГІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

2.1. Глобальні виклики міграційної політики.

Міграція впливає на внутрішню ситуацію в країні, від неї залежать демографічна, соціальна, економічна та зовнішньоекономічна сфери життя. Тому будь-яка країна, виходячи зі свого геополітичного положення, розробляє внутрішню і зовнішню міграційну політику. Міграційна політика - це складна система взаємозв'язків - економічних, правових, інформаційних, демографічної структури. [16] Сучасна світова спільнота повинна більше уваги приділяти активним міграційним процесам і провести ревізію міграційної політики, оновити міграційне законодавство, яке постійно вдосконалюється і розвивається. Міграційні процеси мають бути більш контрольованими та регульованими. Нове століття характеризується збільшенням міграції, біженців та внутрішньо переміщених осіб. І найрозвиненіші країни виявилися не готовими до спільних рішень і дій.

Умови життя в країнах Європейського Союзу (ЄС), їх природні, політичні, економічні складові, демократичний устрій, ліберальний підхід роблять ці країни привабливими для значної кількості людей, які проживають у менш розвинених країнах, на територіях з несприятливим кліматом, військовими діями тощо. Міграція відбувається постійно, з роками збільшуючись і змінюючи свій характер, в окремі періоди в міграційних процесах відбуваються безпрецедентні події, які спричиняють міграційні кризи і виявляють всі слабкі сторони міграційної політики ЄС. Постійна міграція з існуючих гарячих точок у Демократичній Республіці Польща спостерігається впродовж останніх років.

Відбувається постійна міграція з існуючих гарячих точок у Демократичній Республіці Конго, Ефіопії, Мозамбіку, М'янмі, Південному Судані, Сирії, Сахельському регіоні, Венесуелі, Ємені та Ефіопії. Ситуація з COVID-19 створила нові виклики, які потребували швидкого вирішення. 2021-2022 роки стали новим випробуванням для ЄС через повномасштабне вторгнення в Україну

та прихід до влади Талібану в Афганістані. Питання військових дій в Україні заслуговує на особливу увагу, оскільки вони призвели до виникнення масштабного переміщення населення, порушення міжнародної економіки, логістики, енергопостачання, торгівлі, необхідності надання військової та гуманітарної допомоги Україні, запровадження санкцій проти держав-агресорів. У межах ЄС різні країни по-різному застосовують міграційну політику Союзу, наприклад, у 2019 році 93% шукачів притулку з Афганістану отримали захист в Італії і лише 2% - в Угорщині. Міграційна політика окремих країн може призвести до тяжких наслідків для долі мігрантів, тому її питання потребує правового регулювання та постійного вдосконалення.

Питання міграційної політики є важливими та актуальними, оскільки вони стосуються долі значної кількості людей, змушених шукати захисту або кращих умов життя. У зв'язку з цим останні дослідження міграційної політики ЄС "зосереджені на переході від юридично обов'язкових інструментів до гнучких інструментів, таких як партнерства з мобільності, міграційні угоди та угоди про реадмісію". Було визначено необхідність трансформації європейської політики та подолання політичної боротьби і співпраці у спірних сферах.

Однак деякі науковці, наголошують, що міграційна політика не може бути однаковою для всіх країн ЄС, внутрішньо визначеною та пов'язаною з перетином державних кордонів. З цим не можна не погодитися, адже в ЄС країна має незалежні соціальні та економічні процеси, адже сучасна наука пропонує різні інструменти, які можна використовувати для зміни тверджень (Мельниченко, 2021). Водночас членство в ЄС накладає зобов'язання дотримуватися принципів міграційної політики ЄС. Тому це питання потребує подальших економічних досліджень для досягнення взаємовигідних результатів. Міграційна політика ЄС визначається міжнародними нормативно-правовими актами, конвенціями та договорами. [17]

Так, Женевська конвенція про статус біженців (1951 р.) передбачає право кожного шукати притулку для захисту від переслідувань або небезпеки війни. Вона визначає поняття статусу біженця, його основні права та обов'язки, зокрема

право на працю, освіту, соціальне забезпечення. Спеціальна міжнародна організація - Міжнародна організація з міграції (МОМ) - також була створена в 1951 році для організації та координації міграційної політики держав і організацій, надання їм консультативної, інформаційної та технічної підтримки (Сучик, 2022). [18]

Європейська конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів (1977 р.) визначає правові аспекти трудящих-мігрантів, громадян договірної сторони, зокрема наймання, медичні огляди, дозволи на роботу, професійні випробування, подорожі, дозвіл на проживання, припинення трудових договорів, умови праці, переказ заощаджень та соціальне забезпечення, соціальну та медичну допомогу, звільнення та повторне працевлаштування, возз'єднання сімей. Питання соціальної відповідальності сьогодні є найбільш актуальними з точки зору досягнення не лише цілей одного соціально-економічного рівня, а й з точки зору цілей більш високого рівня розвитку. До них належать цифровізація економіки, розробка концепцій сталого розвитку та стійкості регіональної економіки, що функціонує в умовах перманентної дії різноманітних кризових явищ.

Спільна міграційна політика країн-членів ЄС почала формуватися після набуття чинності Амстердамським договором у 1999 році і мала такі напрями: запобігання нелегальній міграції, участь мігрантів у розвитку економіки приймаючих країн, інтеграція мігрантів у суспільство та спільні дії у цих сферах. Лісабонський договір, який набув чинності у 2009 році та визначив роль ЄС у політиці зовнішньої та внутрішньої безпеки ЄС, містить більше положень щодо боротьби з нелегальною міграцією. Лісабонський договір включає зацікавленість у висококваліфікованих мігрантах. Процес узгодження спільних принципів і засобів управління міграцією тривав довго, країни мали власні погляди та різні переваги від дотримання тих чи інших принципів, але все ж таки досягли певних домовленостей. [19] У 2006 році був прийнятий Шенгенський кодекс про кордони, який визначив правила пересування осіб на внутрішніх і зовнішніх кордонах ЄС, умови в'їзду громадян третіх країн, проголосивши, що "Створення

простору, в якому забезпечується вільне пересування людей через внутрішні кордони, є одним з головних досягнень Союзу.

У 2009 році був прийнятий "Візовий кодекс ЄС" (Visa Code, 2009). Він регулює правила перебування громадян, на яких поширюються візові вимоги, обов'язки консульських установ, правила транзиту через зони міжнародних аеропортів з метою боротьби з нелегальною імміграцією, встановлення високих стандартів обслуговування населення, моніторингу міграційних переміщень за допомогою статистичних спостережень. Організаціями, що забезпечують виконання цих та інших актів, є Європейське агентство з охорони зовнішніх кордонів (FRONTEX), Європейський офіс підтримки притулку (EASO) та інші. Агентство Європейського Союзу з питань притулку (EUAA) активно підтримує держави-члени, обмінюється інформацією між ними, сприяє вдосконаленню та виступає ресурсом для надання практичної, юридичної, технічної, консультативної та оперативної допомоги. Неформальна експертна група з питань поглядів мігрантів взяла участь у розробці плану дій з інтеграції та включення на 2021-2024 роки, щоб надати експертну допомогу та консультації з усіх питань міграції та притулку.

2021 рік приніс прогрес у виконанні Пакту про міграцію та притулок, хоча подальшої політичної згоди щодо деяких ключових елементів Пакту ще належить досягти. Також у 2021 році було досягнуто прогресу в інших сферах притулку. У червні 2021 року Європейська комісія представила Шенгенську стратегію, а також продовжилися зусилля із забезпечення інтероперабельності великомасштабних ІТ-систем у сферах юстиції, свободи та безпеки. Оскільки інтеграція є невід'ємною частиною ефективної системи управління міграцією, у 2021 році було розпочато реалізацію Плану дій з інтеграції та інклюзії . [20]

Рис. 2.1. Фактори, що впливають на процедури надання притулку [3]

Національні органи з питань притулку та прийому біженців у країнах ЄС продовжують діджиталізацію процесів. [21] Пандемія COVID-19 і пов'язані з нею обмеження продовжують чинити сильний вплив на системи притулку та прийому біженців у всьому світі. на системи притулку та прийому біженців у всьому світі. Погіршення ситуації з безпекою та правами людини в Афганістані в Афганістані у 2021 році призвело до хвиль переміщення в загалом, а також до збільшення ризиків для певних груп населення. Повномасштабне вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року спричинило наплив шукачів притулку шукачів притулку з першого ж дня, а країни ЄС надали притулок і забезпечили умови для життя мільйонам українців. понад мільйон українців, жінок з дітьми та людей похилого віку. [22]

У 2022 році ЄС запровадив Імплементативним рішенням Ради 2022/382 від 4 березня 2022 року правовий статус тимчасового захисту для переміщених осіб з України у зв'язку з військовими діями на її території. Оскільки вторгнення мало на меті підірвати європейську та глобальну безпеку і стабільність, що є грубим порушенням міжнародного права, ЄС продемонстрував і продовжуватиме демонструвати свою рішучу підтримку Україні та громадянам, які зіткнулися з безпрецедентним актом агресії. [23] Це рішення стало частиною відповіді ЄС на міграційний тиск, спричинений російським військовим вторгненням в Україну.

Громадяни України були звільнені від візового режиму та отримали допомогу у возз'єднанні сімей, працевлаштуванні, отриманні освіти тощо. Очікувалася дуже велика кількість переміщених осіб - від 2,5 до 6,5 мільйонів (Виконавче рішення Ради 2022/382, 2022).

Незважаючи на наявність великої кількості нормативно-правових актів, у міграційному законодавстві все ще існують прогалини, недосконалі механізми практичної реалізації правових норм, що ставить під загрозу прийняті норми через відсутність спільної політики держав-членів. А неврегульованість ситуації в міграційних процесах може мати жахливі наслідки для всіх суб'єктів. Зокрема, це велика смертність і травматизм нелегальних мігрантів під час переміщення між країнами, у вантажних або технічних засобах, без належних умов. Небезпека комерційних транспортних суден, що використовуються для перевезення нелегальних мігрантів та біженців. Небезпека для жителів ЄС через потрапляння в руки злочинців. Щоб запобігти виникненню цих небезпечних ситуацій, ЄС проводить значну роботу в переговорах, зокрема з африканськими країнами походження мігрантів, щоб зупинити або запобігти міграційним процесам. Під час цих переговорів ЄС зосереджується на припиненні смертей та експлуатації мігрантів.

Зовнішні міжнародні відносини ЄС, зокрема, спрямовані на управління міграційними процесами. Виникнення кризи біженців у 2015 році стало приводом для активізації зусиль щодо вдосконалення міграційної політики ЄС. Сучик І. дійшов висновку, що міграційна криза в Європейському Союзі (ЄС) у 2014-2015 роках продемонструвала вразливість міграційної політики та неспроможність більшості європейських країн стабілізувати велику кількість мігрантів і отримати взаємну вигоду. А "міграційна криза в Європі стала наслідком "толерантної" міграційної політики Європейського Союзу". [24]

На прикладі міграційної кризи 2014-2015 років Сучик І.В. припускає, що масові міграційні процеси, спричинені військовими діями в Україні, можуть дестабілізувати країни ЄС. Тому необхідно переглянути світове міграційне законодавство, сформувати ефективну міграційну політику України. Внаслідок

"арабської весни", війни в Сирії, бідності, нелюдських умов життя у 2014-2016 роках десятки тисяч нелегальних біженців нелегально намагалися потрапити до Європи морським шляхом у Середземному морі, від узбережжя Північної Африки до Мальти, Італії, Іспанії, а звідти до Греції. Кількість загиблих на цих маршрутах у 2015 році склала 4054 особи, а в 2016 році. - 5143 особи. [25]

З 2016 по 2017 рік через Центральне Середземномор'я пройшов один з найбільших транзитів нелегальних мігрантів з Лівії та Африки з висадкою в Італії. У 2016 році було зафіксовано рекордну кількість мігрантів - 180 000. Це спричинило багато нагальних проблем і питання про закриття коридору, зокрема через політику Лівії. Було застосовано міграційну дипломатію. Причинами міграційної кризи в ЄС стали: військові дії в Африці та на Близькому Сході; економічна криза, бідність країн, безробіття; прагнення мігрантів до возз'єднання сімей, доступу до інформації про процедуру та права статусу біженця в ЄС; кліматичні та природні умови, що загрожують життю. [26]

Одним із факторів, що впливає на міграційну політику ЄС, є географічна близькість та історичне минуле окремих країн з країнами Європейського Союзу. На прикладі відносин між Італією та Лівією можна сказати, що їхнє колоніальне минуле, географічна близькість та взаємні економічні інтереси посилюють міграційні процеси між громадянами цих країн. А здатність контролювати кордони Лівії та підтримувати її суверенітет була пріоритетом для ЄС, оскільки Лівія була основними воротами для нелегальних мігрантів, які потрапляли на територію Європейського Союзу та поширювалися нею.

Сучасні моделі міграції та їхні характеристики

Неокласична модель міграції

Тодаро (1969) пропонує окрему модель, яка стосується ідеї, згідно з якою потенційні мігранти, перш ніж прийняти рішення покинути країну походження, дізнаються про заробітну плату та можливу роботу в регіонах, які розглядаються.[27]

Таким чином, автор Тодаро націлений на модель, у якій мігранти порівнюють рівень зарплати в країні народження з потенційним доходом у країні

призначення та враховують витрати на переїзд із країни походження до країни призначення.

Модель, запропонована Майклом Тодаро та Джоном Харрісом у 1970 році, така:

$$y_{ii}^E > y_{ij}^E - C_{ij}$$

$$y_{ii}^E = f(\text{Prob}(EM P_j), Y_i)$$

$$y_{ii}^E = f(\text{Prob}(EM P_j), Y_j)$$

У цій моделі очікуваний дохід у країні походження y_{ii}^E є функцією, яка залежить від ставки заробітної плати, а також від доходу в країні походження Y_i та ймовірності працевлаштування в країні походження). Ці самі змінні також враховуються при розгляді країни призначення. Очікуваний дохід у країні призначення y_{ij}^E залежить від рівня заробітної плати та доходу в країні призначення та ймовірності працевлаштування в країні призначення). [30]

Беручи до уваги цю інформацію, Харріс і Тодаро пропонують модель чистої міграції, функції, яка залежить, крім доходу в країні призначення, від рівня безробіття в країні походження, відповідно, від рівня безробіття в країні походження, країна призначення X_i та X_j становлять низку економічних та неекономічних факторів, що визначають міграцію, а C_{ij} враховує вартість подорожі від країни походження до країни призначення.

На моделі написано:

$$NM_{ij} = f(Y_i, Y_j, U_i, U_j, X_i, X_j, C_{ij})$$

2. Модель для оцінки детермінант міграції — це модель, розроблена Хаттоном у 1995 році на основі концепції максимізації корисності індивіда, і таким чином міграція розглядається з іншої точки зору, як форми інвестування в людський капітал. [31]

З цієї причини економічні відносини описуються таким чином:

$$U_t = \ln(W_d)_t + y(e_d)_t - \ln(W_h)_t + m(e_h)_t - z_t$$

де w_d , w_h , e_d , e_h – доходи та ймовірність працевлаштування в країнах призначення та походження відповідно, а z – вартість міграції.

3. Гравітаційна модель та модифікована гравітаційна модель Що стосується гравітаційної моделі, основна характеристика представлена взаємозв'язком між процесом міграції та відстанню між державами, а також зв'язком між процесом міграції та населенням у державах походження та призначення. [28]

Гравітаційну модель можна записати так:

$$M_{ij} = \frac{C P_j^{B_1 p B_j}}{D_{ij}^a}$$

де C – константа, P_i – населення країни походження, P_j – населення країни призначення, а D_{ij} – відстань між країною походження та країною призначення.

4. Модель людського капіталу, по суті, є економічною моделлю, в якій економічний агент розглядає максимізацію корисності відповідно до двох аргументів, а саме: вільного часу та доходу.

У найпростішій гіпотезі індивід пропонує свої трудові послуги в обмін на отримання більш високої зарплати, що може свідчити про необхідність міграції з місця проживання.

5. Просторова модель пошуку роботи є похідною від моделі людського капіталу. Він вважає, що в контексті вибору нового місця для міграції особа приймає це рішення після дослідження пропозицій щодо заробітної плати, які можна знайти на ринку призначення, пропозицій, які таким чином можуть задовольнити її потреби на даний момент. Під час цього дослідження особа встановлює поріг своєї зарплати, точніше, найнижчий рівень, який він погодився б у потенційному місці призначення. [29]

Таким чином, пошук роботи може поширюватися на контекст, в якому особа отримує заробітну плату, щонайменше дорівнює рівню, який він спочатку встановив, і яка тісно корелює з іншими особистими факторами,

такими як вік, сімейна ситуація, рівень освіти, сімейний стан або особливості регіону, такі як: рівень безробіття, рівень бідності тощо.

Аналіз міграції на рівні Румунії, Угорщини та Польщі

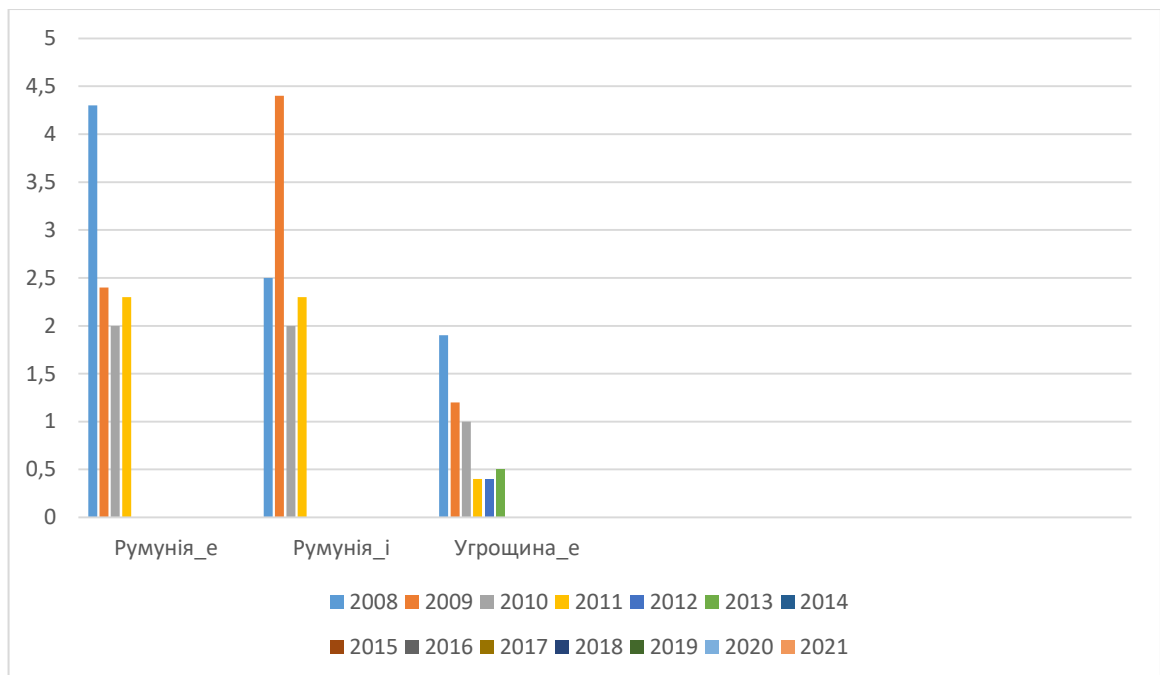

Рис.2.2. Динаміка емігрантів та іммігрантів у період 2007-2020 рр. (кількість осіб) [10]

Мобільність людей є важливим викликом для всіх держав з точки зору встановлення оптимального рівня добробуту. Обґрунтування явища міграції залежить від існування певних розбіжних передумов як щодо заходів захисту держав через міграційну політику, так і щодо вільного пересування людей, щоб зменшити потоки мігрантів.[32]

2.2. Регіональна інтеграція у викликах міграційної політики.

Регіональна інтеграція є багатогранним і складним процесом. Щоб краще зрозуміти взаємозв'язок між різними моделями регіоналізму та управління міграцією, у цьому розділі визначено різні моделі регіональної інтеграції та їхні наслідки для РМГ.

Регіоналізм часто концептуалізують як хронологічний (або еволюційний) процес у сенсі проходження різних послідовних кроків відповідно до досить

лінійної динаміки. Згідно з цією точкою зору, основна рушійна сила цих еволюційних змін має економічну природу: регіональна інтеграція полягає головним чином у злитті окремих (як правило, національних) економік у більшу інтегровану регіональну економіку. Отже, РМГ, ймовірно, сприйматиметься по-різному залежно від конкретного етапу економічної інтеграції, на якому знаходяться регіони. Спочатку регіони укладуть угоди про вільну торгівлю, які передбачають лише дуже обмежену співпрацю щодо людської мобільності. Пізніше вони можуть створити спільний ринок із положеннями, що стосуються всіх факторів виробництва, включаючи працівників. [33]

У свою чергу, це може бути розвинено в моделі ще тіснішої інтеграції, в якій люди більше не розглядаються лише як працівники, а як фактичні громадяни, і в якій положення про мобільність поширюються на всіх людей і охоплюють набагато більше прав, ніж звичайні права. доступ до ринку праці.

У такій моделі розвиток РМГ відноситься до пізньої стадії процесу регіональної інтеграції, оскільки очікується, що держави обговорюватимуть людську мобільність лише після того, як буде розпочато економічну інтеграцію через встановлення вільної торгівлі. Крім того, згідно з таким економічним підходом, РМГ переважно займається внутрішньо регіональною мобільністю робочої сили. [35] Хоча ця концептуалізація має значення для розуміння певних моделей регіональної інтеграції, наприклад початкової економічної інтеграції Західної Європи після Другої світової війни або багатьох регіональних угод про вільну торгівлю, які існують у всьому світі, вона не в змозі належним чином вирішити неекономічні проблеми які неминуче пов'язані з мобільністю людей.

Наприклад, мобільність працівників для вузько визначених цілей ринку праці часто порушує питання про їх можливу дискримінацію в інших країнах відповідного регіону. У більш широкому плані регіональна інтеграція, ймовірно, породить далекосяжні питання щодо правового, соціального та політичного статусу мігрантів у державі, в якій вони живуть і працюють. [36] Ця модель також не визнає різноманіття форм регіоналізму: насправді економічна інтеграція не обов'язково є відправною точкою регіональної співпраці, і такий

підхід ризикує викликати телеологічне упередження, засноване на припущенні, що «прогрес» у регіональній інтеграції визначається в термінах інституціоналізації в стилі Європейського Союзу. Ці недоліки певною мірою усуваються в новітніх концепціях, які часто називають «новим регіоналізмом», у яких регіоналізм розуміється як багатовимірний процес, який охоплює не лише економічну, але й культурну, політичну, правову та соціальну динаміку, і не обмежується міжурядовою чи наднаціональною інституційною розбудовою. Це відходить від лінійних/хронологічних моделей, припускаючи, що економічна інтеграція обов'язково піднімає неекономічні питання (такі як безпека, правосуддя, освіта тощо), і тому її не можна відокремити від політичної, соціальної чи культурної інтеграції. Новий регіоналізм, крім пропозиції нового методологічного підходу, допомагає зрозуміти неоднорідність динаміки регіональної інтеграції з 1990-х років, яка характеризується багатовимірним політичним порядком денним і різними траєкторіями.[34]

Що стосується РМГ, новий регіоналізм часто включає «соціальні» питання, такі як недискримінація, але також розвиток взаємодоповнювальних політик у регіональному просторі, таких як взаємне визнання навичок і кваліфікацій між різними державами та переносимість права соціального забезпечення. Новий регіоналізм також узгоджується з основними розробками в Європейському Союзі, де сфера РМГ була значно розширена, щоб вийти за межі економічно активних людей, таким чином забезпечуючи вільну мобільність усіх категорій людей. Нарешті, підхід нового регіоналізму підкреслює, що РМГ полягає не лише в усуненні формальних бар'єрів для економічної інтеграції та мобільності, а й у прийнятті позитивних заходів, які сприяють мобільності та інтеграції в різних сферах. [37]

Прикладом цього є підтримка студентської мобільності в Європі через відому програму Ерасмус. Іншим наслідком нового регіоналізму є зосередження уваги на ролі недержавних акторів у регіональній інтеграції. До таких учасників належать, зокрема, багатонаціональні корпорації, профспілки, неурядові

організації громадських організацій (НУО) та громадянського суспільства в цілому.

Оскільки регіон також є соціально-культурною та політичною одиницею, ці суб'єкти, ймовірно, стануть організованими та координуватимуться на регіональному рівні. [38] Крім того, державам і регіональним органам влади потрібна допомога неурядових акторів для розробки загально регіональних стратегій; це стосується, наприклад, університетів, яким необхідно «регіоналізуватися», щоб взяти участь у динаміці регіональної інтеграції.

Така зосередженість на ролі, яку відіграють недержавні суб'єкти (включаючи над- та міжурядові організації, а також суб'єкти з приватного сектору та громадянського суспільства) перегукується з підходами до розуміння ГМГ, де зростаюча кількість недержавних суб'єктів наповнює поле та сприяти формуванню норм і моделей управління. Окрім протистояння між економічною та позаекономічною інтеграцією, існує ще одна проблема, яка стосується масштабу глобального виміру регіональної інтеграції, оскільки регіони включені в глобальний (або міжрегіональний) розвиток і тому не інтегруються ізольовано від решти світу. [40] Це очевидно у випадку вільної торгівлі, наприклад, оскільки на торгівлю всередині регіонів, очевидно, впливає динаміка торгівлі в інших регіонах або на глобальному рівні. Це вказує на необхідність оцінки внутрішньої регіональної динаміки, яка враховує роль, яку відіграють інші регіони в контексті глобальної політики. Щоб відігравати певну роль у світовій політиці та глобальному управлінні, регіони зазвичай повинні досягти досить високого рівня регіональної інтеграції, щоб вони могли виступати одним голосом на міжнародній арені.

Можна стверджувати, що дуже небагато регіонів демонструють таку «глобальну дію», і більшості регіонів бракує функціональної інституційної архітектури для формування регіонального консенсусу щодо глобальних проблем. [42] Основним і майже унікальним прикладом є ЄС, який відіграє ключову роль у світовій політиці, наприклад, співпрацюючи з Організацією

Об'єднаних Націй (ООН) та іншими глобальними органами. Зовнішній вимір регіональної інтеграції є дуже актуальним для РМГ. [39]

Регіони, які приймають загальний підхід до внутрішньої міграції (або «мобільності»), ймовірно, зіткнуться з питанням, як ставитися до громадян країн за межами регіону, чи то з точки зору внутрішньої мобільності цієї категорії людей, чи їх надходження в регіон ззовні. В ЄС це питання вже давно виявилось складним: хоча внутрішня міграція/мобільність досить добре відома, більшість зусиль протягом останніх років стосувались зовнішнього виміру регіональної міграційної політики. Однак до цього часу розробка спільних зовнішніх стратегій надання притулку та імміграції призвела головним чином до зусиль щодо контролю над міграцією шляхом створення нових інституційних учасників і через так звані стратегії «екстерналізації», за допомогою яких діяльність, пов'язана з міграцією і управління кордонами «передано» або «перенесено» в треті країни за межами регіональної території, щоб запобігти небажаним прибуттям на їхні кордони. Як обговорюється нижче, такий аутсорсинг має очевидні наслідки для інших регіонів і підкреслює необхідність включення міжрегіональної динаміки в розуміння РМГ. [41]

Управління глобальною міграцією — це багато обговорювана та невловима концепція, яка стосується способів управління міграцією поза межами державного рівня. Незважаючи на те, що прийом і поводження з негромадянами залишаються тісно пов'язаними з державним суверенітетом, стало зрозуміло, що суверенні держави не є єдиними суб'єктами, які беруть участь в управлінні міграцією.

На міжнародному рівні держави співпрацюють одна з одною, часто за підтримки міжурядових організацій. Нижче державного рівня такі актори, як міста, стали важливими гравцями у формуванні місця мігрантів у суспільствах призначення. [43] Крім того, держави також співпрацюють з недержавними суб'єктами, зокрема з громадянським суспільством і приватним сектором. Таким чином, глобальне управління розуміється як багаторівневий процес прийняття рішень багатьма зацікавленими сторонами, який має особливе значення для

управління транснаціональними питаннями, які виходять за межі держави, і тому не можуть вирішуватися урядами самостійно. Слідуючи Беттсу, можна виділити три моделі ГМГ. По-перше, існують офіційні багатосторонні механізми, які регулюють певні сегменти міграційних потоків: це стосується управління біженцями, яке здійснюється в рамках режиму, передбаченого Конвенцією про статус біженців 1951 року та Верховним комісаром ООН у справах біженців (УВКБ ООН). Режим тут визначається як набір «принципів, норм, правил і процедур прийняття рішень, навколо яких сходяться очікування акторів у певній сфері міжнародних відносин». [44]

Режими зазвичай дозволяють державам і недержавним суб'єктам співпрацювати з певних питань, тим самим зменшуючи витрати, пов'язані з відмовою від співпраці; вони зазвичай поєднують норми з визначенням інституційного актора, якому доручено їх реалізувати. Однак інші моделі міграції – і особливо трудова міграція – не мають такої чіткої структури управління; Таким чином, існування добре встановленого режиму біженців контрастує з відсутністю порівнянного режиму для інших категорій людей, які переміщуються. По-друге, деякі сфери ГМГ спираються на більш різноманітний набір правил, норм і принципів, які не становлять ані режиму, ані незалежного органу міжнародного (міграційного) права, а скоріше вбудовані в інші сфери політики. [46]

Табл.2.1

Кількість українців, які отримали тимчасовий захист

Країна	Вересень, 2022	Серпень, 2022
Польща	53 545	67 280
Німеччина	51 980	62 140
Румунія	9 715	9 725
Ірландія	4 925	5 825

Джерело: (ЄАЕА, 2022)

Наприклад, міжнародне право прав людини забезпечує основу для доступу мігрантів до основних прав. Подібним чином міжнародне морське право

кодифікує способи порятунку мігрантів у морі, тоді як торгові угоди, спонсоровані Світовою організацією торгівлі (СОТ), іноді передбачають мобільність певних категорій працівників. З цієї точки зору ГМГ є фрагментованим і тому не має внутрішньої узгодженості. [45]

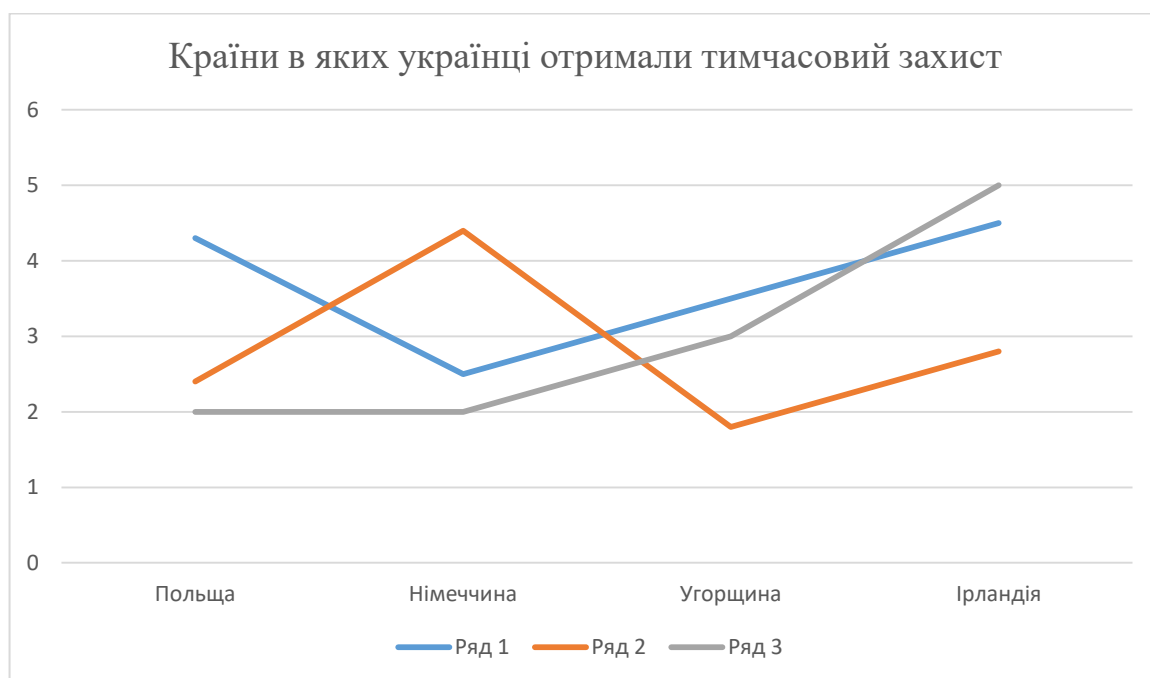

Рис. 2.2. Країни в яких українці отримали тимчасовий захист[12]

Джерело: (ЄАЕА, 2022)

Хоча це може бути неминучим, враховуючи багатогранний і складний характер міграційних потоків, це, тим не менш, ставить під загрозу впровадження ГМГ. По-третє, ГМГ також складається з неформальних норм щодо міграції, які є результатом поточних дискусій на міждержавному рівні. Принаймні з початку 2000-х років держави регулярно зустрічалися для обговорення таких питань і розробили досить узгоджену політичну структуру з точки зору як ключових політичних орієнтацій, так і інституційних конфігурацій. Останнім кроком у цьому процесі є ухвалення у 2018 році Глобального договору з міграції, який спирається на такі попередні ініціативи, як Глобальні форуми з питань міграції та розвитку, Діалоги високого рівня з питань міжнародної міграції та розвитку та Глобальна міграційна група. У 2016 році Міжнародна організація з міграції (МОМ), провідна міжнародна організація

у сфері міграційної політики, приєдналася до системи ООН, що ще більше зміцнило потенціал ООН у вирішенні питань, пов'язаних з міграцією.

Однак, на відміну від режиму біженців, ця система не має обов'язкової сили, і ще належить побачити, чи матимуть досягнуті в ній угоди суттєвий вплив на фактичне формування політики. Незважаючи на ці зміни, ГМГ все ще стикається з серйозними перешкодами. Він не тільки розрізнений і іноді непослідовний, але й стикається з політичним опором з боку держав. Наприклад, незважаючи на те, що існують міжнародно-правові документи МОП та ООН, що стосуються трудової міграції, держави виявилися дуже неохоче їх ратифікувати, що свідчить про їхній ширший опір багатостороннім втручанням у сферу імміграційної політики. [47]

Нещодавно їхній опір також став очевидним із впровадженням Глобального договору з міграції: хоча Договір зрештою був схвалений 164 державами, він став предметом загострених суперечок у багатьох країнах, що демонструє, що багатосторонні зусилля у сфері міграційної політики не обов'язково користуються підтримкою національних урядів. Тому, як зауважив Ньюленд більше десяти років тому, «немає консенсусу» про те, чи справді потрібне глобальне управління, який тип глобального управління буде доцільним і як воно має розвиватися». Є принаймні три основні фактори, що сприяють цій ситуації. [50]

По-перше, у багатьох країнах міграція є чутливим питанням із серйозними наслідками для безпеки, пов'язуючи імміграційну політику, прикордонний контроль і національний суверенітет таким чином, що багатосторонні зусилля легко тлумачаться як небажане втручання.

По-друге, співпраця ускладнюється відсутністю взаємності: міграційні потоки, як правило, асиметричні, що означає, що державам важко укласти взаємні міграційні угоди, в яких усі сторони мали б однакову користь.

І по-третє, через ці дисбаланси держави не мають однакових інтересів, особливо вздовж вододілу південь-північ: хоча реальні моделі міграції набагато складніші, ніж прості потоки з менш розвинених країн у більш розвинені, факт

залишається фактом, що протистояння між державами та регіонами, що відправляють і приймають, пронизує глобальні дискусії щодо міграції.

Крім того, міграція також є проблемою розбіжності всередині суспільства, наприклад, між урядами, приватним сектором і громадянським суспільством. Справа в управлінні регіональною міграцією? Зважаючи на ці перешкоди, регіональний рівень регулярно представляється як більш відповідний рівень міждержавної співпраці з питань міграції. Перша причина цього полягає в тому, що значна частина сьогоденних транскордонних переміщень відбувається в межах регіональних просторів. Незважаючи на те, що міграція Південь-Північ є найбільш помітним і політизованим аспектом міграції, потоки Південь-Південь і Північ-Північ насправді охоплюють стільки ж людей. [55]

За даними Департаменту ООН з економічних і соціальних питань, майже половина всіх міжнародних мігрантів у всьому світі залишаються у своєму регіоні. Особливо це стосується Європи та Африки на південь від Сахари, де внутрішньорегіональна міграція становить 70 відсотків і 63 відсотки всієї міграції відповідно. Якщо зосередитися на відносному розмірі міграційних потоків у регіональних організаціях, то можна помітити, що внутрішньорегіональна міграція як частка загальної міграції особливо зросла у випадках Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН), розвитку Південної Африки Співтовариства (SADC) та ЄС, якщо розглядати протягом більш тривалого періоду часу.

Однак цей наголос на внутрішньорегіональній міграції потребує нюансів, оскільки, навпаки, 78 відсотків мігрантів із Центральної та Південної Азії живуть за межами регіону, частка, яка досягає 75 відсотків у Північній Америці та 74 відсотки в Латинській Америці та Карибського басейну. Навпаки, в аналізі європейсько-середземноморського регіону Дойчман та інші показують, що міжрегіональна мобільність зараз стагнує або навіть знижується, тоді як внутрішньорегіональна мобільність зростає. Друга причина переваги регіонального рівня в цьому відношенні полягає в тому, що РМГ охоплює меншу кількість держав, що, як передбачається, забезпечує швидші процеси

переговорів, кращу реалізацію та більш амбітні угоди. Держави в межах одного регіону також часто характеризуються подібними рівнями соціально-економічного розвитку, що створює більш збалансовані ситуації, у яких взаємність більш вірогідна. Вони також потенційно мають спільні геополітичні інтереси, водночас пов'язані міцнішими зв'язками та взаємною довірою. [53]

Це тим більше стосується регіонів, у яких кордони нещодавно створені, а іноді й частково штучні, і де люди постійно переїжджають з однієї держави в іншу (іноді незалежно від законодавчих і політичних рамок). Через таку більшу згуртованість стверджується, що регіональні режими можуть принести більші вигоди державам-відправникам мігрантів, які займають набагато слабшу позицію в ГМГ. Хоча є розумні аргументи для того, щоб держави зосередилися на РМГ, відносини між ГМГ і РМГ є складними. Якщо врахувати, як обговорювалося в попередньому розділі, що ГМГ стосується управління міграцією за межі штату, то РМГ є фактично частиною ГМГ, а не окремою від неї. Тоді РМГ представлятиме крок у напрямку ГМГ; крок, який є менш амбітним і, отже, більш досяжним, але, тим не менш, переслідує ту саму мету. Ось чому глобальні актори закликають до РМГ: ще в 2005 році ООН підкреслила важливість регіонів в управлінні міграцією у звіті Глобальної комісії з міжнародної міграції; нещодавно як Глобальний договір про біженців, так і Глобальний договір щодо міграції підкреслили важливість регіональних підходів, які вони вважають центральними для надання «сусідських» реакцій на катастрофи та надзвичайні ситуації або для співпраці з метою стримування нелегальної міграції та сприяння мобільності робочої сили. [57]

Ідея полягає в тому, що регіональний рівень становить а свого роду третій шлях, за допомогою якого можна уникнути пасток виключно національних стратегій, не піддаючись перешкодам, які зустрічаються в ГМГ. Тоді регіони розглядаються як лабораторії для досягнення глобальних цілей. Однак ця перспектива співіснує з іншою, згідно з якою РМГ і ГМГ представляють дві досить різні реальності та процеси. Зазвичай, наприклад, використовують різні термінології в цих двох областях: на внутрішньорегіональному рівні

переміщення людей зазвичай називають «мобільністю», але це стає «міграцією», коли йдеться про різні регіони. [59]

Різниця між цими двома поняттями далеко не чітка, але, здається, передбачає більшу плинність у випадку мобільності (пересування туди-назад, короткотермінове перебування) і меншу юридичну/адміністративну складність, оскільки пересування всередині регіону буде полегшено схемами вільного пересування або слабкими схемами міграційного контролю. Цю відмінність можна розглядати як європоцентричну, оскільки вона базується на досвіді ЄС, коли люди, які рухаються, є громадянами ЄС і, отже, більше не вважаються мігрантами. Якщо слідувати цій лінії думок, РМГ не є кроком до ГМГ (оскільки еквівалентна форма «світового громадянства» є, за будь-якими стандартами, нереальною перспективою), а скоріше є розширенням держави, де регіональна мобільність є розглядається як окремий випадок внутрішнього руху. Але після детальнішого аналізу обидва погляди – РМГ як друга найкраща стратегія для досягнення цілей ГМГ проти РМГ як окремого процесу – виявляються досить проблематичними. Для того, щоб просувати дискусію далі, у наступних розділах досліджується концепція регіональної інтеграції як з аналітичної, так і з емпіричної точки зору, щоб краще зрозуміти зв'язок між РМГ та ГМГ.

Емпірично можна побачити, що РМГ набуває різноманітних форм. Відповідно до різноманітності моделей регіональної інтеграції, описаної вище, у цьому розділі визначено низку емпіричних тенденцій у РМГ. У певних регіональних інтеграційних процесах питання, пов'язані з мобільністю людей, як правило, ігноруються. [58]

Згідно з економічним підходом, викладеним вище, держави в цих регіонах зосереджуються на економічній інтеграції (зокрема на вільній торгівлі) і таким чином виключають неекономічні питання. Основний політичний принцип тут полягає в тому, що допуск негромадян є питанням державного суверенітету, щодо якого держави не повинні співпрацювати. Показовим прикладом є Співтовариство розвитку Південної Африки (SADC), де внутрішня мобільність є давньою та структурною реальністю, але в якій сильні соціально-економічні

розбіжності та уряди більш розвинутих держав (таких як Південна Африка, але також Намібія та Ботсвана) неохоче беруть участь у регіональній співпраці з цієї теми. Вони вважають за краще використовувати двосторонні угоди зі своїми ключовими партнерами-постачальниками робочої сили, не залишаючи багато місця для справжнього регіонального підходу.[60] Іншим добре відомим прикладом є Північноамериканська угода про вільну торгівлю (NAFTA), яка в липні 2020 року перетворилася на Угоду між Сполученими Штатами Америки та Мексикою та Канадою (USMCA). Основна мета цього процесу регіональної інтеграції полягає в тому, щоб прискорити економічний розвиток шляхом активізації внутрішньорегіональної торгівлі товарами та послугами. Таким чином, торгівля та міграція розглядаються як взаємовиключні варіанти політики, оскільки вільна торгівля та іноземні інвестиції діяли б як каталізатори розвитку (таким чином представляючи заміну міграції, особливо з Мексики до Сполучених Штатів). [61]

Таким чином, NAFTA забезпечує основу для співпраці лише щодо мобільності бізнесменів, експатріантів, постачальників послуг та інвесторів. Це призводить до створення зони вільної торгівлі з високо сек'юритизованими кордонами. Навпаки, в Економічному співтоваристві західноафриканських держав (ECOWAS) внутрішньорегіональна мобільність була центральною метою від самого початку процесу регіональної інтеграції. Це призвело до заходів, спрямованих на створення Західної Африки без кордонів, особливо через прийняття протоколу про вільне пересування 1979 року, в якому було визначено три етапи (право на в'їзд, право на проживання та заснування) для досягнення вільного пересування в регіоні. [65] Це прагнення сягає корінням в історію, оскільки нещодавні кордони після здобуття незалежності ніколи насправді не перешкоджали давнім моделям мобільності в регіоні. Проте, незважаючи на деякі конкретні досягнення (наприклад, безвізовий режим до 90 днів), протокол ще далекий від повної реалізації. Ця прогалина в реалізації пояснюється не лише суперечливими інтересами західноафриканських держав, а й впливом зовнішніх сторін: зокрема, стратегія ЄС щодо обмеження нелегальної

міграції до Європи через різноманітні двосторонні партнерства з державами-членами ECOWAS виявилася шкідливою для реалізації вільної внутрішньорегіональної мобільності, і навіть ризикує підірвати сам дух протоколів ECOWAS щодо вільного пересування. Випадок ЄС, який досяг безпрецедентного масштабу вільного пересування своїх громадян, є іншою моделлю. [70]

Те, що зараз вважається фундаментальним правом для громадян ЄС, розвинулося як частина поступового та тривалого процесу: засновники Європейського економічного співтовариства (ЄЕС) не мали на меті встановлення загального права на вільне пересування, а скоріше мали на меті працювати лише населення з метою інтеграції європейських ринків праці та надання можливості надлишку робочої сили з південної Європи переміститися до центру ЄЕС. Однак з тих пір право на вільне пересування поступово поширювалося на всі категорії людей, зокрема через запровадження європейського громадянства в 1993 році та імплементацію Шенгенської зони в 1999 році. В інших регіонах співпраця щодо пересування людей включена у регіональній інтеграційній динаміці, але лише частково. Наприклад, у Південному спільному ринку (МЕРКОСУР) у Південній Америці вільне пересування людей є прагненням, але не існує в регіональному законодавстві.

Іншим прикладом є Євразійський економічний союз (ЄАЕС), якому вдалося усунути основні правові та організаційні перешкоди для міграції, але реалізація якого наštтовхнулася на низку труднощів і конфліктів між міграцією та управлінням ринком праці. [67]

Тому немає глобального консенсусу щодо форм регіональної співпраці щодо внутрішньорегіональної мобільності. Отже, існує широкий спектр, який варіюється від майже повної відсутності співпраці до досягнення повної свободи пересування. І навіть коли вільне пересування запроваджено (або принаймні передбачено), це може бути результатом різних (і іноді суперечлива) логіка: як показано в історії ЄС, вільне пересування спочатку може бути вкорінене в питаннях економічної політики, перш ніж стати правом і символом регіональної

ідентичності. Різноманітність стає ще більшою, якщо визнати, що РМГ не обмежується питанням внутрішньорегіональної мобільності, а включає принаймні два інших основних політичних питання. Як стає зрозумілим підходом «нового регіоналізму», перше питання полягає в неекономічному статусі внутрішньорегіональних переселенців: право людей на вільне пересування по регіону саме по собі нічого не говорить нам про те, як з цими людьми поводитимуться. одного разу в іншій країні регіону, незалежно від тривалості дозволеного перебування, доступу до ринку праці чи багатьох інших питань, пов'язаних з правами та громадянством. Тут також регіони демонструють велику неоднорідність.[72]

Друге питання стосується прийому та лікування громадян третіх країн: як зазначалося вище, внутрішньорегіональна мобільність є лише одним з аспектів динаміки мобільності, оскільки вона співіснує з міжрегіональною мобільністю.

Якщо РМГ зосереджується на внутрішньорегіональній мобільності, він цілком може не впоратися з мобільністю людей між регіонами. Крім того, з точки зору політики, внутрішньо- та міжрегіональна мобільність, як правило, взаємопов'язана: як тільки мобільність усередині регіону стає легшою, людям, які прибувають з-за меж регіону, також може бути легше переміщатися з однієї країни регіону в іншу.

Враховуючи складність цього питання та тісний зв'язок між суверенітетом і допуском іноземців, не дивно, що ця сфера політики недостатньо розроблена. Практично в усіх регіонах держави залишаються здебільшого вільними у виборі своїх іммігрантів, не обмежуючись процесами регіональної інтеграції. Як зазначалося вище, ЄС є головним винятком із цього. Цей короткий емпіричний огляд показує, що навіть якщо РМГ на перший погляд може бути більш здійсненним, ніж ГМГ, насправді він настільки ж фрагментований і неконсенсусний. Держави в різних регіонах не мають однакових поглядів на те, як має виглядати РМГ, навіть коли йдеться про те, що може здатися найпростішим питанням, а саме мобільність робочої сили в процесі економічної інтеграції. Це вимагає подальшого роз'єднання природи РМГ. [49]

2.3. Визначення природи регіональної європейської міграції управління.

Спираючись на аналітичні та емпіричні спостереження, зроблені в двох попередніх розділах, можна розкрити РМГ і визначити його ключові компоненти, або, іншими словами, точну природу того, що насправді регулюється РМГ. Принаймні три проблеми можуть бути об'єктом РМГ:

- внутрішня мобільність робочої сили (і, отже, людей, які розуміються як працівники);
- правовий статус цих працівників та їхній доступ до трудових і нетрудових прав;
- контроль/управління зовнішніми кордонами регіону, а отже, допуск громадян третіх країн.

Перша проблема — це та, яка найчастіше розглядається РМГ. Мобільність робочої сили безпосередньо вписується в економічну інтеграцію, і, як зазначалося вище, її лібералізація на регіональному рівні є одним із будівельних блоків кількох регіональних інтеграційних процесів.

Типи робочої сили, яким дозволено вільно переміщатися, дуже різноманітні, починаючи від конкретних (зазвичай висококваліфікованих) працівників у певних регіонах (як у випадку USMCA) до всіх людей/працівників в інших. З точки зору рушійної логіки, така лібералізація мотивована переважно внутрішніми проблемами економічного зростання.

З другим питанням картина інша. Права є питанням не лише економічної стратегії, а й цінностей і політичної приналежності. Вони припускають, що індивіди мають свого роду наднаціональну ідентичність: не вдаючись у глобальний вимір, який робить їх громадянами світу (і обґрунтовує логіку прав людини), процеси регіональної інтеграції визнають, що ідентичність мешканців певної регіону базується не лише на їхньому зв'язку з державою, а й на колективній ідентичності, яка формує основу регіонального громадянства. Таке регіональне громадянство може бути визначене юридично або засноване на практиці через неофіційні інституційні норми та політику, пов'язану з

громадянством, і існують різні зв'язки між регіональним громадянством і національним громадянством. [51]

Нарешті, третє питання пов'язане з практичними аспектами та аспектами безпеки. Це насамперед тому, що сприяння внутрішній мобільності ускладнює для держав контроль мобільності громадян третіх країн, отже, потреба в більшій координації між державами в регіоні. Це питання також пов'язане з сек'юритизацією міграції, оскільки занепокоєння держав щодо контролю за нелегальною міграцією висувається вище в політичний порядок денний регіону. У сукупності ці три компоненти ілюструють складність і різноманітність того, що охоплює РМГ. РМГ пов'язаний з економічною політикою, безпекою та моделями належності та громадянства; він натхненний різними парадигматичними підходами або філософіями, які іноді конкурують, конфліктують або накладаються одна на одну. Як і імміграційна політика на національному рівні, РМГ має боротися з суперечливими імперативами, логікою та акторами. Він повинен узгоджувати принципи як відкритості, так і закритості, застосовуючи їх до різних людей/груп на основі різних критеріїв. Таким чином, РМГ також стосується формування ідентичності: включаючи одних людей і виключаючи інших, воно сприяє формуванню процесів регіональної інтеграції, оскільки регіони є не просто вже існуючими (або «природними») утвореннями, а радше результатом політичних проектів, у де РМГ відіграє ключову роль. [56]

Як зазначалося вище, не всі компоненти отримують однакову увагу в регіонах, що відображає відмінності в національних/регіональних тенденціях і реаліях міграції. Корнєєв і Леонов додають, що природа РМГ також залежить від залучених акторів: «доморощене» РМГ, яке просувається місцевими/регіональними суб'єктами, як правило, спирається на економічну раціональність, тоді як зовнішнє або імпортоване РМГ часто є враховуючи міркування безпеки. З цього випливає, що замість того, щоб створити «рішення» недоліків і пасток національного управління міграцією, РМГ має тенденцію відтворювати деякі головоломки та дилеми, які характеризують традиційну імміграційну політику на рівні країни. На національному чи регіональному

рівнях управління міграцією є комплексною сферою політики, яка пов'язана з широким набором економічних, політичних, соціальних, демографічних та екологічних умов і складається із змішаного пакету заходів і законів, спрямованих на різні групи мігрантів різними і часто суперечливими способами. Це іноді призводить до непослідовних політичних стратегій, а також сприяє розриву між риторикою та практикою, який часто характеризує імміграційну політику; тобто різниця між:

- якими державами вони заявляють, що вони хочуть досягти;
- реальні цілі міграційної політики;
- фактичні результати політики. [61]

У Європі, наприклад, цей розрив проявляється принаймні двома способами. по-перше, Європейська інтеграція з самого початку базувалася на сприянні внутрішній мобільності заради економічного зростання, однак мобільність залишається низькою та обмежена переважно працівниками вищого класу.

Крім того, він, як правило, залишається пов'язаним із ситуаціями відносної бідності чи економічної кризи, як свідчить сильна тенденція до виїзної мобільності з таких країн, як Румунія чи Греція. Хоча про це давно жалкували (особливо економісти, які схильні розглядати таку малорухливість як одну з причин повільного економічного зростання континенту), це ілюструє численні перешкоди для мобільності та обмеження абстрактного (або «зверху вниз») підходу до РМГ. По-друге, ЄС важко контролювати міграцію з-за меж континенту до такої міри, що міграційна/біженська криза стала одним із головних політичних питань європейської політики. Як зазначено вище, занепокоєння щодо таких міграційних потоків викликано як внутрішніми проблемами всередині країн (і стратегіями держав щодо внесення цих питань до регіонального порядку денного), так і неминучими труднощами контролю національних кордонів у контексті вільного пересування всередині континенту.

Уряди в регіоні схильні визнавати, що вони не можуть самотійно контролювати міграцію, і їм потрібен регіональний підхід; однак цей

регіональний підхід поки що не виявився успішним: радше, він відтворив на регіональному рівні труднощі, пережиті на національному рівні. [62]

Регіональні консультативні процеси Саме в цьому контексті з'явилися регіональні консультативні процеси (РСП). РСП розвивалися протягом останніх трьох десятиліть як міжурядові форуми для вирішення питань, пов'язаних з міграцією, які є актуальними для певного регіону. Незважаючи на значні відмінності в історії, цілях, організаційній структурі та складі, РСП мають деякі спільні характеристики, які відрізняють їх від інших регіональних, національних або міжнародних установ.

По-перше, вони неофіційні та не зобов'язують. Неформальність відноситься до характеристики деполітизованого простору, в якому учасники можуть відкрито обговорювати питання, що становлять спільний інтерес, не захищаючи переважно національних позицій. Вони не мають обов'язкової сили, оскільки держави не обговорюють обов'язкові (юридичні) правила і не зобов'язані дотримуватися висновків, ухвалених під час зустрічі.

По-друге, РКП – це процеси, оскільки вони не є ні разовими подіями, ні порівнянними з офіційними регіональними інституціями. Це неодноразові регіональні зустрічі урядовців, технічних експертів і представників різних міжнародних і регіональних організацій. Нарешті, РСП характеризуються мінімальною адміністративною структурою, оскільки їхній секретаріат часто знаходиться в міжнародній організації (наприклад, МОМ). Їхня мета полягає у створенні мереж обміну інформацією між урядами та зміцненні довіри між усіма залученими суб'єктами, сприяючи таким чином загальному розумінню проблем міграції, що зрештою може призвести до конвергенції міграційної політики та практики. РКП зазвичай спираються на вже існуючі регіональні (або субрегіональні) процеси економічної інтеграції, принаймні під час їх створення. Таким чином, вони не створені ex nihilo, а межі регіону вже частково визначені попереднім досвідом співпраці. [71]

В Африці, наприклад, Конференція із західно-середземноморського співробітництва (5+5) збирає всі країни-члени Союзу арабського Магрибу

(UMA), а також деякі південні країни ЄС. Тим часом Міграційний діалог для Південної Африки (MIDSA) дотримується кордонів Співтовариства розвитку Південної Африки (SADC) і Спільного ринку для Східної та Південної Африки (COMESA); тоді як Економічне співтовариство західноафриканських держав (ECOWAS) і Західноафриканський економічний і валютний союз (UEMOA) тісно пов'язані з розвитком Міграційного діалогу для Західної Африки (MIDWA). У Латинській Америці РСП пов'язані з регіональними економічними угрупованнями, такими як Південний спільний ринок (MERCOSUR), Північноамериканська зона вільної торгівлі (NAFTA), Організація американських держав (OAS) або Карибське співтовариство (CARICOM). [74]

Для Азіатсько-Тихоокеанського регіону більшість РСП підтримується Асоціацією держав Південно-Східної Азії (ASEAN), Асоціацією регіонального співробітництва Південної Азії (SAARC), Форумом тихоокеанських островів (PIF) і Азіатсько-Тихоокеанським економічним співробітництвом (APEC). На перший погляд, РСП можна інтерпретувати як доповнення до формальних процесів РМГ. Враховуючи чутливість питань, пов'язаних з міграцією, держави виграють від спеціальної та окремої структури, яка дозволить їм «ізолювати» людську мобільність від інших сфер регіональної співпраці та мати вільніший обмін думками; можливо, призведе до більш офіційної співпраці в майбутньому. Є вказівки на те, що РСП справді можуть стати кроком до більш обов'язкових моделей РМГ: наприклад, у Європі так званий Будапештський процес запускає Одразу після краху комунізму на початку 1990-х років, дозволив західноєвропейським державам обговорювати питання міграції зі своїми східноєвропейськими колегами до того, як останні приєдналися до ЄС у 2000-х роках. У цьому відношенні РСП функціонують як свого роду процес перед РМГ.

Однак цей приклад також вказує на іншу функцію РКП, а саме на їх міжрегіональний характер. [72] Як зазначено вище, РМГ не може зосереджуватися виключно на внутрішньорегіональній мобільності, але також має вирішувати питання, які виникають у зв'язку з міграційними потоками, що надходять з-за меж регіону. У випадку Європи ЄС був стурбований тим, що він

сприймав як потенційно неконтрольовані міграційні потоки зі Сходу після зняття всіх обмежень у колишніх комуністичних країнах; однак, оскільки ці держави не були частиною ЄС, РМГ не зміг повністю вирішити їх. Ось чому було створено РСП, щоб підтримувати зв'язок з тими державами, які перебувають за межами ЄС, але чия співпраця була необхідною для управління міграцією до Західної Європи. Інакше кажучи, РСП дозволяють проводити міжрегіональні консультації, тим самим усуваючи один із ключових недоліків РМГ. РСП допомагають передавати ідеї, практики та політику з одного регіону в інший, що призводить до процесу передачі або навчання, який з'єднує регіони.]73[

Певною мірою вони також можуть служити для з'єднання РМГ з ГМГ: як згадувалося вище, секретаріати РСП знаходяться в міжнародних організаціях, таких як МОМ, які є ключовими учасниками ГМГ і, отже, можуть керувати регіонами конкретною політикою. напрямки. Це також вписується в ширшу тенденцію, згідно з якою організації ООН співпрацюють з регіональними організаціями. Особливо це стосується сфери миру та безпеки, а також щодо мігрантів і біженців: наприклад, УВКБ ООН давно співпрацює з регіональними установами (оскільки деякі з них розробили власні спеціальні інструменти для захисту біженців). [75] Регіональне управління міграцією, регіональні консультаційні процеси та регіональні кордони На практиці питання, які найбільш широко обговорюються в рамках РСП, це нелегальна міграція та прикордонний контроль. По всьому світу РСП використовуються для підтримки регіональних дискусій щодо таких питань політики та інших пов'язаних питань (таких як торгівля людьми чи контрабанда). Це вказує на складні відносини між РМГ і РСП. З одного боку, коли РМГ тягне за собою лібералізацію мобільності в регіоні, це робить більш чітким розмежування між людьми всередині та за межами регіону, а отже, ймовірно, зміцнить зовнішні кордони регіону. Як обговорювалося вище, ЄС є найяскравішим прикладом цієї динаміки. Очікується, що в довгостроковій перспективі це призведе до світу, в якому найважливішими кордонами є кордони між регіонами (або блоками), а не між державами. Це також означає, що, що стосується міграційного контролю,

управління кордонами все більше зосереджуватиметься на цих міжрегіональних кордонах. Це ясно у випадку Європи та Африки: враховуючи те, що контроль мобільності всередині цих двох блоків не є суворим, напруга виникає в місцях, де ці два регіони стикаються один з одним, а саме на певних островах (таких як Канарські острови, Лампедуза, Мальта тощо) і в певних конкретних місцях (таких як анклав Сеута та Мелілья на іспансько-марокканському кордоні). Формальним моделям РМГ важко вирішити ці ситуації, оскільки вони поширюються за межі регіону та вимагають глобальної «акторської участі», чого важко досягти в рамках регіональних інтеграційних процесів. [77]

У принципі, така напруженість між регіонами вимагала б механізмів ГМГ, щоб координувати світові регіони на глобальному рівні. Однак на практиці ГМГ є надто слабким, щоб досягти цієї мети, і тут на допомогу приходять РСП: вони дозволяють передавати політику з одного регіону в інший, а не формально, що вважалося б неприйнятним з точки зору суверенітету держав. /регіони, а скоріше через простий необов'язковий/неформальний обмін і часто за підтримки нібито нейтральних міжнародних організацій. Таким чином, на практиці РСП дозволяють домінуючим регіонам непомітно втручатися у формування політики в менш потужних регіонах (Thouez and Rosengartner, 2007), у динаміку співпраці, яка одночасно є регіональною, міжрегіональною та глобальною. Це не характерно лише для Європи чи європейсько-африканського контексту. РСП існують у всьому світі і, що важливо, навіть у ситуаціях, де регіони не запровадили вільне пересування. Наприклад, NAFTA має лише дуже обмежені положення щодо вільного пересування, особливо що стосується імміграції мексиканців до Сполучених Штатів. [76]

Можна очікувати, що це упущення зменшить потребу в міжрегіональній співпраці для боротьби з несанкціонованою міграцією, але це не завадило виведенню кордону США з Мексикою далі на південь, на кордоні між Мексикою та Центральною Америкою, а також появі РСП (такі як Процес Пуебла), які спрямовані на полегшення міжрегіональної координації. Таким чином, існує глибокий і логічний зв'язок між РМГ, РСП та екстерналізацією. Як

стверджувалося вище, РМГ сприяє соціально-економічна конвергенція між державами-членами регіону: там, де внутрішні дисбаланси є менш екстремальними, економічна міграція, швидше за все, буде менш вираженою, що полегшить управління нею. Проте, якщо заможні держави збираються на регіональному рівні з іншими заможними державами, це неминуче збільшує дисбаланс між регіонами, у результаті чого зростатиме міжрегіональна економічна міграція. У свою чергу, це створить зростаючий тиск на міжрегіональні кордони, вимагаючи оновлення стратегій контролю міграції, таких як екстерналізація та передача політики у формі РСП.

У дослідженні подано огляд деяких ключових питань, порушених РМГ. Завдяки дослідженню емпіричних прикладів і подальшому розкриттю цих процесів та їхнього зв'язку з ГМГ стає зрозуміло, що внесок РМГ в управління міграцією є складним і неоднозначним. З одного боку, РМГ часто сприймається як позитивний і вкрай потрібний розвиток, що є бажаним джерелом нових ідей і практик у виробленні міграційної політики. Як пише Лавенекс, «багатство регіональних ініціатив, безперечно, є перевагою поточних прагнень до більш гуманного та справедливого управління міжнародною міграцією». Цей оптимістичний погляд підтверджується аргументом того, що на регіональному чи глобальному рівні міждержавна співпраця є хорошою справою, оскільки передбачає трансформацію суверенної влади держав і передачу частини їхніх прерогатив від національних до певних. наднаціонального рівня. Це призвело б до альтернативних концептуалізацій державності, тим самим кинувши виклик «старій» вестфальській концепції держави та вимагаючи переосмислення деяких її основних стовпів, включаючи святість міжнародних кордонів. РМГ також передає необхідність переосмислення моделей приналежності та індивідуальних/колективних ідентичностей по відношенню до національної держави. [78]

У сучасних мультикультурних і глобалізованих суспільствах національність і громадянство є основними характеристиками, які визначають, хто належить (а хто не належить) до певної країни. Як наслідок, багато аспектів

суспільного життя зазнають впливу регіоналізації та РМГ (ідентичність, громадянство, культура, спосіб життя тощо). У цьому відношенні РМГ невіддільна від регіональної ідентичності або «регіональної свідомості»: вона передбачає більше, ніж просто переосмислення управління мобільністю, оскільки вона призводить до фундаментальних змін, таких як заходи, що забезпечують недискримінацію, і, крім того, питання, що стосуються економічних, соціальних та політичних прав. З цієї точки зору, здається, що РМГ є належним фундаментом для досягнення цілей ГМГ. Однак такий оптимізм має бути відтінок, оскільки наш аналіз РМГ показує, що всюди у світі держави неохоче відмовляються від своєї суверенної прерогативи вирішувати питання про прийом і поводження з негромадянами.

Результатом є те, що, за винятком ЄС, регіональні організації в усьому світі досі не створили наднаціональних інституцій із незалежними повноваженнями, але в основному застосовують класичний міжурядовий підхід, заснований на консенсусі. Більше того, навіть якщо ЄС є найпередовішим прикладом регіональної інтеграції, він все ще стикається з політичними прогалинами (між цілями та результатами його політики), що свідчить про те, що РМГ не обов'язково виправляє недоліки національної політики. Однією з причин, чому РМГ не вдається вирішити виклики сучасних міграційних потоків, є те, що він часто залишається вбудованим в економічний підхід: регіональна інтеграція історично була спрямована на зростання та розвиток, і РМГ давно розглядає мобільність людей через економічну призму. Проте мобільність людей породжує ширші неекономічні питання.

Таким чином, РМГ не може стосуватися лише мобільності працівників, але має охоплювати соціальні аспекти. Крім того, РМГ цілком може призвести до зміцнення кордонів між регіонами. Це ускладнює ГМГ, тому існує чіткий компроміс між регіональним і глобальним рівнями, і ці рівні не можна розуміти як низку кроків до співпраці над національним рівнем. Нарешті, варто нагадати про дещо дивний статус РМГ щодо глобального управління. У більшості випадків регіональні інтеграційні процеси переслідують цілі, які також стоять на

порядку денному глобальних і багатосторонніх інституцій. Вільна торгівля, наприклад, є основою динаміки регіональної інтеграції, а також лежить в основі глобальних торговельних угод (таких як ті, що укладаються під егідою СОТ). Вільна торгівля не сприймається однаково на регіональному та національному рівнях, і між цими двома рівнями часто виникають напруження, але факт залишається фактом, що, принаймні в принципі, спільною метою є зближення. Це також стосується інших цілей, таких як ті, що пов'язані з розвитком або правами людини, які є об'єктом як регіональних, так і міжнародних/глобальних зусиль. Але коли мова йде про міграцію, то картина зовсім інша. Деякі регіони чітко передбачають (і впроваджують) вільне пересування людей, але на глобальному рівні немає абсолютно жодної ініціативи подібного характеру. Через цю розривність ця сфера політики на регіональному рівні не може бути доповнена глобальними зусиллями; отже, неминуча напруга між РМГ та ГМГ. [79]

Висновки до 2 розділу

Спільна міграційна політика країн-членів ЄС почала формуватися після набуття чинності Амстердамським договором у 1999 році і мала такі напрями: запобігання нелегальній міграції, участь мігрантів у розвитку економіки приймаючих країн, інтеграція мігрантів у суспільство та спільні дії у цих сферах. Лісабонський договір, який набув чинності у 2009 році та визначив роль ЄС у політиці зовнішньої та внутрішньої безпеки ЄС, містить більше положень щодо боротьби з нелегальною міграцією. Лісабонський договір включає зацікавленість у висококваліфікованих мігрантах. Процес узгодження спільних принципів і засобів управління міграцією тривав довго, країни мали власні погляди та різні переваги від дотримання тих чи інших принципів, але все ж таки досягли певних домовленостей. У 2006 році був прийнятий Шенгенський кодекс про кордони, який визначив правила пересування осіб на внутрішніх і зовнішніх кордонах ЄС, умови в'їзду громадян третіх країн, проголосивши, що "Створення простору, в

якому забезпечується вільне пересування людей через внутрішні кордони, є одним з головних досягнень Союзу.

У 2022 році ЄС запровадив Імплементативним рішенням Ради 2022/382 від 4 березня 2022 року правовий статус тимчасового захисту для переміщених осіб з України у зв'язку з військовими діями на її території. Оскільки вторгнення мало на меті підірвати європейську та глобальну безпеку і стабільність, що є грубим порушенням міжнародного права, ЄС продемонстрував і продовжуватиме демонструвати свою рішучу підтримку Україні та громадянам, які зіткнулися з безпрецедентним актом агресії. Це рішення стало частиною відповіді ЄС на міграційний тиск, спричинений російським військовим вторгненням в Україну. Громадяни України були звільнені від візового режиму та отримали допомогу у возз'єднанні сімей, працевлаштуванні, отриманні освіти тощо. Очікувалася дуже велика кількість переміщених осіб - від 2,5 до 6,5 мільйонів.

Регіони, які приймають загальний підхід до внутрішньої міграції (або «мобільності»), ймовірно, зіткнуться з питанням, як ставитися до громадян країн за межами регіону, чи то з точки зору внутрішньої мобільності цієї категорії людей, чи їх надходження в регіон ззовні. В ЄС це питання вже давно виявилось складним: хоча внутрішня міграція/мобільність досить добре відома, більшість зусиль протягом останніх років стосувались зовнішнього виміру регіональної міграційної політики. Однак до цього часу розробка спільних зовнішніх стратегій надання притулку та імміграції призвела головним чином до зусиль щодо контролю над міграцією шляхом створення нових інституційних учасників і через так звані стратегії «екстерналізації», за допомогою яких діяльність, пов'язана з міграцією і управління кордонами «передано» або «перенесено» в треті країни за межами регіональної території, щоб запобігти небажаним прибуттям на їхні кордони. Як обговорюється нижче, такий аутсорсинг має очевидні наслідки для інших регіонів і підкреслює необхідність включення міжрегіональної динаміки в розуміння РМГ

Однак цей наголос на внутрішньорегіональній міграції потребує нюансів, оскільки, навпаки, 78 відсотків мігрантів із Центральної та Південної

Азії живуть за межами регіону, частка, яка досягає 75 відсотків у Північній Америці та 74 відсотки в Латинській Америці та Карибського басейну. Навпаки, в аналізі європейсько-середземноморського регіону Дойчман та інші показують, що міжрегіональна мобільність зараз стагнує або навіть знижується, тоді як внутрішньорегіональна мобільність зростає. Друга причина переваги регіонального рівня в цьому відношенні полягає в тому, що РМГ охоплює меншу кількість держав, що, як передбачається, забезпечує швидші процеси переговорів, кращу реалізацію та більш амбітні угоди. Держави в межах одного регіону також часто характеризуються подібними рівнями соціально-економічного розвитку, що створює більш збалансовані ситуації, у яких взаємність більш вірогідна. Вони також потенційно мають спільні геополітичні інтереси, водночас пов'язані міцнішими зв'язками та взаємною довірою

РОЗДІЛ III

СТРАТЕГІЧНІ ВЕКТОРИ НАПРЯМУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЇХ НАЛСІДКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

3.1. Міграційна політика ЄС та реформування міграційного законодавства ЄС.

У 2021 році та перших місяцях 2022 року після періоду спокою у 2020 році через пандемію Covid-19 та обмеження пересування зросла кількість людей, які намагаються націлитися на кордони Європейського Союзу (ЄС). і закриття кордонів. За оцінками, кількість шукачів притулку в ЄС у 2021 році вища, ніж у 2020 році, з 535 000 заявок із 150 країн. У 2020 році це число становило 417 100, а в 2019 році – 631 300 (найвищий показник за останні п'ять років для ЄС).¹ За оцінками УВКБ ООН, на сьогодні понад 84 мільйони людей є вимушено переміщеними особами по всьому світу, до п'ятірки країн походження входять: Сирія, Венесуела, Афганістан, Південний Судан і М'янма (у порядку спадання).

Що стосується людей, які прагнуть вступити в ЄС, до трійки країн походження входять Сирія, Афганістан та Ірак, де 18% усіх тих, хто вперше просив притулку, є вихідцями з Сирії. Німеччина є найбільшою приймаючою країною в ЄС, за нею йдуть Франція та Іспанія. Війна в Україні, яка почалася 24 лютого 2022 року з боку російської армії, зробила геополітичну ситуацію складнішою та небезпечнішою, з новою хвилею людей, які тікали зі своєї країни. і шукають притулку в країнах Європейського Союзу. Ця нова хвиля прийшла в той час, коли ЄС все ще має справу з управлінням міграцією з інших маршрутів та інших країн. Крім того, Європейський Союз все ще працює над реформуванням Загальноєвропейської системи надання притулку (CEAS) і імплементацією Пакту про міграцію та притулок. [58]

CEAS складається з ряду директив і регламентів, включаючи: Директиву про процедури надання притулку, яка гармонізує процедури надання притулку; Директива про умови прийому, яка забезпечує гуманні матеріальні умови прийому для шукачів притулку та повне дотримання основних прав відповідних осіб; Кваліфікаційна директива, яка пояснює підстави для надання міжнародного

захисту; Дублінський регламент, який містить правила, що встановлюють державу, відповідальну за розгляд заяв про надання притулку, і Регламент Eurodac, який встановлює систему Eurodac, щоб дозволити порівняння відбитків пальців. Ці правові акти через Пакт про міграцію спрямовані на внесення змін та оновлення, яке нове законодавство також пропонує ЄК, щоб замінити їх для ефективного та кращого управління питанням притулку. [56]

У 2022 році протягом перших семи місяців спостерігалось збільшення кількості заявок на надання притулку за встановленими маршрутами та українців порівняно з тим самим періодом 2021 року з приблизно 290 000 заявок до майже 480 000.

Як показують дані, кількість нелегальних прибулих уздовж всього Середземного моря маршрутів становила 116 610, що на 39% більше, ніж за той самий період у 2021 році, і на 47% порівняно з тим же періодом у 2019 році. Західнобалканський маршрут також все ще дуже активний, він використовується здебільшого для нелегального перетину кордону та контрабанди мігрантів із СБ країн до кордону з ЄС. Таким чином, було виявлено близько 86 000 незаконних перетинів кордону, що втричі перевищує кількість виявлених незаконних перетинів кордону з 2021 року та приблизно в десять разів перевищує загальну кількість у 2019 році.

Сирійці були основною національністю, виявленою на цьому маршруті, за ними йдуть афганці та турки. З іншого боку, близько 21 600 заяв про притулок було подано в цей період українськими громадянами, переважно в перші дні війни, кількість зменшилася після набрання чинності Директиви про тимчасовий захист. Ця ситуація змінила статус-кво для багатьох країн ЄС, які донедавна не приймали величезну кількість мігрантів з інших маршрутів. Це випадок Словаччини, держави, яка не сильно постраждала від міграційної кризи 2015-2016 років (що послідувала за громадянською війною в Сирії та дестабілізацією в деяких країнах Близького Сходу та Африки). Дані показують, що вперше прохання про надання притулку в Словаччині протягом 2015-2020 років

становлять 150-250 на рік. Початок війни в Україні вплинув на те, що у 2022 році цей рівень планується подвоїти, надійшло 450 заяв.

Проте, якщо порівнювати з кількістю українських громадян у Словаччині, то цифри суттєво не збільшуються. Це є наслідком впровадження Тимчасового захисту, і легко зрозуміти, що українські громадяни віддадуть перевагу негайному захисту, який надається цією Директивою, ніж проходити тривалу процедуру пошуку притулку. Ця нова хвиля переміщених осіб, які прибувають до Європи, спричинила тиск на європейські інституції та держави-члени щодо вжиття необхідних заходів щодо їхнього розміщення та захисту, але також знову підняла потребу у більш швидкій та єдиній відповіді ЄС щодо управління міграція та захист прав людини.

Оскільки у вересні 2020 року Європейська комісія опублікувала Новий пакт про міграцію, планується внести низку поправок і нових правил, і протягом цих двох років інституції ЄС відстежували процес і прогрес, досягнутий у цьому відношенні. Основна мета цього амбітного Пакту полягає в тому, щоб знайти баланс між відповідальністю та солідарністю між державами-членами та інституціями ЄС, як урок, отриманий з того, як інституції ЄС і особливо держави-члени впоралися з кризою біженців 2015-2016 років. [75]

Що ще важливіше, криза біженців виявила недоліки Дублінської системи, вказуючи на те, що була криза політики ЄС щодо надання притулку, і, незважаючи на зусилля щодо оновлення відповідного Дублінського регламенту, рішення все ще не знайдено. Управління так званою сирійською кризою біженців характеризувалося браком координації та відсутністю солідарності, яку держави-члени (КЧ) продемонстрували, по-перше, щодо біженців та людей, які потребували захисту, а по-друге, навіть одна до одної. Отже, деякі країни-члени були «переобтяжені» прийомом і розміщенням мігрантів, як-от Греція та Італія.

Така ситуація виникла через те, що Дублінська система не передбачала «розподіл відповідальності» між державами-членами, коли виникають ситуації великого напливу заяв про надання притулку. Відповідно до положення, заявник на притулок повинен подати заяву в першу країну ЄС, в яку він прибув. До речі,

ті країни, які знаходяться на зовнішніх кордонах ЄС, такі як Греція, Італія чи Мальта, легко переобтяжені заявниками на надання притулку, і це має негативні наслідки, коли йдеться про забезпечення належних умов прийому, а також може призвести до подовження процедури надання притулку через велике навантаження. і в більшості випадків поєднується з браком адміністративного персоналу. [78]

Крім того, Дублінська система не бере до уваги найкращі інтереси заявника на притулок і те, чи має він будь-які переваги щодо того, куди подавати свою заяву (враховуючи їхні родинні зв'язки, особисті чи культурні причини тощо). Базуючись на цих спинках сидінь, визначених під час кризи сирійських біженців, Європейська комісія (ЄК) фактично запропонувала переглянути Дублінський регламент у 2016 році, тоді як Європейський парламент у 2017 році запропонував замінити перший критерій в'їзду системою розподілу. Іншими словами, заявник матиме можливість вибрати, щоб його розподілили в одну з чотирьох країн-членів із найменшою кількістю заявок.

У зв'язку з цим можна зробити ш несуть відповідальність між державами-членами, і це може бути полегшенням тягаря для країн, які постраждали від величезної концентрації заяв про надання притулку. Проте держави-члени не змогли погодити ці пропозиції, і до того часу не відбулося значних змін. Незважаючи на зусилля тодішньої Комісії Юнкера з ухваленням Порядку денного з питань міграції, схем переселення та оскаржуваної угоди ЄС з Туреччиною, можна оцінити, що Європейський Союз не зміг ефективно відповісти на цю кризу цілісним та єдиним чином. і що важливо для захисту прав біженців та їхньої гідності під час розгляду заяви про надання притулку. Новий пакт про міграцію та притулок, представлений Європейською комісією у вересні 2020 року, спрямований на вирішення основних проблем і недоліків, які були помічені під час цієї кризи біженців і є важливими для управління всіма іншими ситуаціями та новими хвилями міграції, свідками яких зараз є Європа. .

Відповідно до Пакту, Європейська Комісія протягом цих двох останніх років запропонувала низку Директив і Регламентів, деякі з яких наразі прийняті

Європейською Радою та впроваджуються, наприклад Регламент про Агентство ЄС з питань притулку (EUAA), агентство, яке замінив Європейський офіс підтримки надання притулку (EASO) і почав працювати в січні 2022 року. Як описано на його власній офіційній веб-сторінці, EUAA «є агенцією ЄС, уповноваженою надавати підтримку державам-членам у застосуванні пакету законів ЄС, які регулюють надання притулку, умови захисту та прийому, відомі як Загальноєвропейська система надання притулку (CEAS)».

EUAA не є заміною національних органів з питань надання притулку чи прийому, але має на меті переконатися, що практика надання притулку в усіх країнах-членах узгоджується із зобов'язаннями та стандартами ЄС, коли йдеться про права заявника на міжнародний захист, стандарти прийому та ефективну процедуру подання заяв. Таким чином, Агентство пропонує підтримку державам-членам у досягненні цих стандартів та ефективному впровадженні CEAS за допомогою трьох основних напрямів діяльності: технічного, операційного та навчання. Коли йдеться про загальну європейську структуру для управління міграцією та наданням притулку, видно, що, незважаючи на те, що Європейська Комісія внесла необхідні пропозиції, Європейська Рада та Європейський Парламент ще не ухвалили ці пропозиції, наприклад запропонований новий Регламент щодо управління притулком та міграцією, пропонує поправки до Регламенту про процедури надання притулку та Регламенту Eurodac, Регламенту скринінгу та переглянутої Директиви про умови прийому та Регламенту кваліфікації. [80]

Держави-члени прийняли переговорні мандати та розпочали переговори з Європейським парламентом щодо переглянутих Регламентів Eurodac та Регламенту скринінгу. Новий запропонований Eurodac має на меті допомогти відстежувати несанкціоновані переміщення та нелегальну міграцію, одночасно покращуючи перспективи повернення, краще фіксувати прибуття після пошуково-рятувальних операцій, а також завершить структуру сумісності. З іншого боку, пропозиція перевірки забезпечить швидке визначення правильної процедури – надання притулку чи повернення – на кордоні чи в межах території.

Крім того, з квітня 2021 року Європейська комісія ухвалила Стратегію щодо добровільного повернення та реінтеграції, а призначений Координатор з питань повернення в Комісії працює з червня 2022 року.

Цей Координатор уже створив мережу високого рівня за участю держав-членів і представників Frontex. , коли 8 вересня 2022 року відбулася перша зустріч цієї мережі. Основні завдання Координатора та створеної Мережі полягають у визначенні основних викликів на європейському та національному рівнях, коли йдеться про ефективний підхід до повернення та створення кращого зв'язки між процедурою надання притулку та повернення шляхом збільшення спроможності, зміцнення співпраці між державами-членами та Frontex та вдосконалення законодавчої бази.

Іншою відповідною стратегією, опублікованою Комісією, є Шенгенська стратегія разом із Пропозицією щодо перегляду механізму оцінки та моніторингу Шенгенської зони, яку було надіслано до Ради та Парламенту для консультацій 2 червня 2021 року. Через рік, у травні 2022 року Комісія опублікував перший звіт про стан Шенгенської зони. Пакт про міграцію має такі основні цілі:

- 1) Реформування Дублінської системи для управління притулком;
- 2) Реформування процедур надання притулку через загальну процедуру міжнародного захисту для всього Союзу (скасування Директиви 2013/ 32/ЄС);
- 3) Внесення змін до процедур повернення та прийняття Стратегії добровільного повернення та реінтеграції;
- 4) Внесення змін до правил Шенгенського кордону, що регулюють пересування осіб через кордон.[76]

Ці чотири цілі безпосередньо пов'язані з етапами шляху отримання притулку для кожної особи, яка прибуває до ЄС і подає заяву на притулок. Коротше кажучи, подорож притулку складається з чотирьох етапів:

- 1) етап перед прибуттям – подорож і маршрут, яким дотримуються люди, щоб дістатися до ЄС;
- 2) етап прибуття – в'їзд на кордон ЄС.

Це означає, що відповідно до Дублінського регламенту першою державою ЄС, куди прибуває особа, є держава, де вона має подати заяву на надання притулку. Це створило непропорційну відповідальність для деяких держав-членів, оскільки вони знаходяться на зовнішніх кордонах ЄС і є першими країнами, куди потрапляє більшість біженців, таких як Греція, Італія, Мальта, Іспанія та Португалія. Таким чином, як показало кризу біженців 2015 року, ці країни не мали можливостей прийняти цей величезний наплив біженців і не мали ресурсів для розгляду їхніх заяв про надання притулку. Були випадки, коли ці країни дозволяли шукачам притулку залишити та поїхати в інші країни-члени ЄС для подання заяви про надання притулку, що є прямим порушенням Дублінського регламенту; 3) стадія подання заявки - деякі проблеми, виявлені на цій стадії, пов'язані з можливостями розміщення та прийому, які не є однаковими в усіх державах-членах (випадок таборів у Греції, де базові людські потреби, згідно з Судом Європейського Союзу (CJEU) та рішення Європейського суду з прав людини (ECtHR) не досягаються та не виконуються).

Більше того, процедури подання заяв про надання притулку не є стандартними для всіх КЧ, де кожна КЧ дотримується власної процедури (різна тривалість і кінцевий термін, різні рівні рівня визнання та результатів рішень); останній етап – 4) пост-заявка, що означає соціально-економічну інтеграцію заявника на притулок у приймаюче суспільство та надання всіх послуг, необхідних для якісного життя, таких як право на роботу та освіту, житло та соціальне забезпечення. [77]

3.2. Реакція ЄС на кризу в Україні – швидка реакція та спільна солідарність.

Реакція Європейського Союзу та його держав-членів на гуманітарну кризу людей з України, які залишають свою країну, була швидкою та негайною, оскільки багато дій на законодавчому рівні та на рівні потенціалу було вжито одразу після початку агресії Росії проти цієї країни. Вперше, у безпрецедентний спосіб, лише через вісім днів після початку війни, Європейський Союз

запровадив Імплементаційне рішення Ради 2022/382 від 4 березня 2022 року Директиву про тимчасовий захист 2001/55/ЄС (TPD) з основним прагнути захистити основні права тих, хто тікає від війни, і пропонувати їм чіткий правовий статус і захист для всього ЄС. Директива передбачає мінімальні стандарти тимчасового захисту у випадках масового напливу людей, які залишають свою країну. [76]

Лише в 2022 році ця Директива була активована з боку ЄС, хоча ця Директива була запропонована та прийнята в 2001 році після конфліктів у колишній Югославії, як урок, засвоєний у відповідь ЄС на кризу в Косово, де потреба в єдиних і узгоджених діях з боку всіх членів держави було оцінено як істотне. Тим не менш, протягом цих 20 років було багато інших конфліктів, які змусили багатьох переміщених осіб втекти та досягти Європейського Союзу як безпечної зони, включаючи сирійців, афганців та інших національностей по всьому світу; але ЄС ніколи не виконував цю Директиву. У той час як понад 7 мільйонів людей прибули до ЄС з України, дані показують, що понад 4,2 мільйона реєстрацій для тимчасового захисту в 29 країнах ЄС+ (держави-члени ЄС, Норвегія та Швейцарія) були подані з початку війни до 4 вересня 2022 року.

Угорщина, Словаччина, Румунія та Польща були першими країнами, які прийняли першу хвилю біженців, де, за оцінками, лише за перші два місяці до Польщі прибуло понад 2,9 мільйона осіб, близько 800 000 до Румунії, майже 500 000 до Угорщини та близько 360 000 у Словаччині.³⁰ Важливо зазначити, що Словаччина є однією з перших країн, яка почала впроваджувати власну Схему тимчасового захисту з перших днів війни в Україні, до рішення ЄС про запуск TPD. 25 лютого 2022 року Словаччина прийняла Закон № 55/2022 Coll про певні заходи щодо ситуації в Україні, а через три дні постанову уряду про надання тимчасового притулку відповідно до § 29 (2) Закону № 480/2002 зб. про надання притулку також було прийнято. Після цього рішення Словаччина включила до свого національного законодавства імплементаційне рішення щодо введення в дію Директиви про тимчасовий захист для осіб, які тікають від російської війни в Україні, і набуло чинності з 17 березня 2022 року.

Крім того, ця країна 22 березня 2022 року прийняла т.зв. під назвою «Lex Ukraine», де були внесені зміни до кількох законів з метою вирішення проблем, які виникли у зв'язку з ситуацією в Україні – надання людям, які тікають від війни, належного житла та доступу до екстреної медичної допомоги. Ці два законодавчі акти охоплювали надання основних послуг людям з України, які тікали від війни, таких як невідкладна медична допомога, надання інформації про тимчасовий захист, психологічна допомога та харчування. Ці послуги здебільшого надавалися на кордоні та під час процесу реєстрації в реєстраційних центрах.

Права, надані TPD35, пов'язані з доступом до житла, працевлаштування, системи соціального забезпечення та медичного обслуговування (стаття 13) та освіти для осіб віком до 18 років (стаття 14). Крім того, існує право на об'єднання сім'ї (стаття 15) і доступ до банківських послуг. Той, хто користується тимчасовим захистом, має право отримати дозвіл на проживання на один рік з можливістю його продовження та може вільно пересуватися в межах ЄС протягом 90 днів протягом 190-денного періоду. Іншим елементом є те, що для подання заявки на тимчасовий захист заявнику необов'язково подавати заявку в першій країні ЄС, а в будь-якій точці ЄС. Це стосується українців, які приїжджають до Словаччини, хоча підраховано, що більше 1 мільйона людей перетнули кордон Словаччини, лише 10% з них подали заявки на TPD у Словаччині, де інша частка покинула країну, щоб подати заявку в інших країнах ЄС (переважно в Німеччині чи Австрії). [79]

Третина осіб, яким надано тимчасовий захист, – діти. Підраховано, що громадяни України, які вирішили залишитися в Словаччині, мали причини родинних, культурних чи інших особистих зв'язків. Це означає, що ця процедура є дуже швидкою та спрощеною, а за кілька хвилин надається тимчасовий захист. Крім того, це набагато гнучкіше, ніж заява про надання притулку, оскільки немає умов для заяв, і заявники можуть вибрати, в якій країні подати заяву.

Важливо зазначити, що ця Директива поширюється лише на громадян України та інших бенефіціарів громадянам міжнародного захисту, які проживали

в Україні до початку агресії. Як видно, TPD не включає неукраїнських громадян, які прибули до ЄС після 24 лютого 2022 року та не можуть безпечно повернутися до своєї країни походження. Але TPD – не єдиний захід, який інституції ЄС та його країни-члени вживають, щоб підтримати українців-втікачів і забезпечити їхній повний захист і безпеку. 9 березня 2022 року Європейська комісія запустила онлайн-сторінку з метою зрозумілого та легкого інформування біженців про їхні права, інформацію, яка доступна українською та російською мовами, окрім англійської.

Веб-сторінка ЄС «Солідарність з Україною» та Створення гарячої лінії українською та російською мовами є частиною комунікаційної стратегії ЄС з метою забезпечення того, щоб бенефіціари знали свої права та розуміли варіанти проживання, роботи, освіти та охорони здоров'я в Європейському Союзі.

Ще один важливий крок після активації TPD, було створення Платформи Солідарності під головуванням Європейської Комісії, яка служить центром для скоординованої європейської відповіді, де низка акторів та інституцій включено до цієї платформи, або держав-членів, або інституцій ЄС, таких як Європейська служба зовнішніх дій, Агентство ЄС з питань притулку, Frontex і Європол, а також міжнародні організації, що займаються питаннями міграції та біженців, такі як Міжнародна організація з міграції або УВКБ ООН, а також Україна та Молдова. Основні функції Платформи включають: моніторинг ситуації в ЄС на основі розвитку подій, координацію оперативного реагування, картографування приймальних можливостей кожної країни-члена, підтримку та інформування переміщених осіб та забезпечення їх безпеки. [80]

Необхідно розуміти, що люди, які тікають від війни, гноблення, катастрофи, не є просто «нужденними людьми», але вони мають власні надії та мрії та прагнуть не лише дістатися «безпечного місця», але потрапити в безпечне місце, де їхні права не тільки захищені, але й вони мають високі шанси на краще життя, кращу освіту, кращі умови праці та кращу якість життя.

Висновки до 3 розділу

У 2021 році та перших місяцях 2022 року після періоду спокою у 2020 році через пандемію Covid-19 та обмеження пересування зросла кількість людей, які намагаються націлитися на кордони Європейського Союзу (ЄС). і закриття кордонів. За оцінками, кількість шукачів притулку в ЄС у 2021 році вища, ніж у 2020 році, з 535 000 заявок із 150 країн. У 2020 році це число становило 417 100, а в 2019 році – 631 300 (найвищий показник за останні п'ять років для ЄС).¹ За оцінками УВКБ ООН, на сьогодні понад 84 мільйони людей є вимушено переміщеними особами по всьому світу, до п'ятірки країн походження входять: Сирія, Венесуела, Афганістан, Південний Судан і М'янма (у порядку спадання).

Що стосується людей, які прагнуть вступити в ЄС, до трійки країн походження входять Сирія, Афганістан та Ірак, де 18% усіх тих, хто вперше просив притулку, є вихідцями з Сирії. Німеччина є найбільшою приймаючою країною в ЄС, за нею йдуть Франція та Іспанія. Війна в Україні, яка почалася 24 лютого 2022 року з боку російської армії, зробила геополітичну ситуацію складнішою та небезпечнішою, з новою хвилею людей, які тікали зі своєї країни. і шукають притулку в країнах Європейського Союзу. Ця нова хвиля прийшла в той час, коли ЄС все ще має справу з управлінням міграцією з інших маршрутів та інших країн. Крім того, Європейський Союз все ще працює над реформуванням Загальноєвропейської системи надання притулку (CEAS) і імплементацією Пакту про міграцію та притулок.

Що ще важливіше, криза біженців виявила недоліки Дублінської системи, вказуючи на те, що була криза політики ЄС щодо надання притулку, і, незважаючи на зусилля щодо оновлення відповідного Дублінського регламенту, рішення все ще не знайдено. Управління так званою сирійською кризою біженців характеризувалося браком координації та відсутністю солідарності, яку держави-члени (КЧ) продемонстрували, по-перше, щодо біженців та людей, які потребували захисту, а по-друге, навіть одна до одної. Отже, деякі країни-члени були «переобтяжені» прийомом і розміщенням мігрантів, як-от Греція та Італія.

Така ситуація виникла через те, що Дублінська система не передбачала «розподіл відповідальності» між державами-членами, коли виникають ситуації великого напливу заяв про надання притулку. Відповідно до положення, заявник на притулок повинен подати заяву в першу країну ЄС, в яку він прибув. До речі, ті країни, які знаходяться на зовнішніх кордонах ЄС, такі як Греція, Італія чи Мальта, легко переобтяжені заявниками на надання притулку, і це має негативні наслідки, коли йдеться про забезпечення належних умов прийому, а також може призвести до подовження процедури надання притулку через велике навантаження. і в більшості випадків поєднується з браком адміністративного персоналу.

ВИСНОВКИ

Європейський Союз вже багато років є країною призначення для багатьох людей, які приїжджають з різних напрямків і з різних причин. Пік біженців, які прибувають до ЄС протягом 2015-2016 років, продемонстрував основні розбіжності та відмову в міграційній політиці ЄС та політиці надання притулку, і більш чітко показав, що для успішного та ефективного вирішення цього питання потрібна не лише спроможність і ресурси, і всеосяжну законодавчу базу, але дуже важливою є політична воля всіх залучених учасників, зокрема всіх держав-членів, розділяти відповідальність і брати участь у цьому процесі.

Оцінюється, що війна в Україні матиме довгострокові наслідки та наслідки, коли справа доходить до руху людей до ЄС, тоді як кількість інших маршрутів міграції (нелегальних) зросла, особливо за останні два роки 2021-2022, демонструючи, що міграційна криза все ще залишається головним викликом і проблемою для ЄС. Міграційні маршрути, встановлені з 2015-2016 років, все ще дуже активні, і спостерігається збільшення перетину кордону в 2022 році порівняно з 2021 і 2019 роками. Кількість нелегальних прибуттів уздовж усіх середземноморських маршрутів становила 116 610, що на 39% більше, ніж у 2021 році. аналогічний період у 2021 році та збільшення на 47% порівняно з тим самим періодом у 2019 році.

ЄС продовжив свої зусилля, щоб вжити всіх необхідних заходів щодо нелегальної міграції та притулку в трьох основних вимірах:

1) внесення змін та адаптація законодавчої бази тощо важливо для спільної європейської політики надання притулку (пропонуючи поправки до відповідних регламентів і директив). У 2016 році ЄК опублікувала Порядок денний міграції, а в 2020 році – Новий пакт про міграцію; [80]

2) посилити спроможність та інфраструктуру своїх агенцій ЄС для кращого управління зовнішніми кордонами ЄС та забезпечення безпечних маршрутів для людей, які втікають. 3) посилення співробітництва та партнерства між державами-членами для того, щоб усі вони розділили відповідальність, і щоб

уникнути надмірного навантаження лише на кілька країн і зміцнити співпрацю з сусідніми країнами та з країнами походження для пошуку спільних рішень.

Директива про тимчасовий захист, яка була прийнята ЄС більше 20 років, була вперше запущена після війни в Україні, і через кілька днів, коли, за оцінками, понад 4 мільйони людей досягли кордонів ЄС. Ця Директива надає українським громадянам право на роботу, доступ до житла та медичної допомоги, а також право на освіту негайно та без необхідності подавати заяву про надання притулку (процедура, яка потребує часу та багатьох вимог).

Першими їх приймали країни, що межують з Україною – Угорщина, Польща, Словаччина та Румунія. Вони проявили солідарність у прийомі переселенців, оперативно прийнявши законодавчі акти та підготувавши пункти прийому. Словаччина була однією з перших держав-членів, яка майже одразу запустила свою схему захисту, перш ніж це зробив ЄС. Це був інший сценарій від того, що спостерігалось під час сирійської кризи з біженцями, коли такі країни, як Угорщина та Польща, активно виступали проти їхнього прийому та доходили до будівництва стіни, щоб зупинити їх пересування, а також випадки жорстокої поліції, що відштовхувала мігрантів. було засвідчено. [80]

Зростання потреби у Спільній політиці надання притулку та її кращому запровадженні стане позитивним розвитком, коли всі види мігрантів отримають вигоду – і міграція буде вирішуватися на основі її технічного виміру, а також гуманітарного. Проте це важливо для ефективного управління ресурсами, будь то фінансовими, адміністративними чи технічними.

Ризики та питання безпеки також стають більш помітними в ЄС через ситуацію, це призвело до того, що перевірки внутрішнього контролю в межах Шенгенської зони кілька разів запроваджувалися повторно. Ці засоби внутрішнього контролю є тимчасовими, і їх слід використовувати лише як крайній засіб у випадках, коли внутрішня безпека та ймовірність реальних загроз внутрішній безпеці дуже високі. Але з огляду на напружену ситуацію, з якою ЄС зіткнувся з 2015 року, вони стали більш частими, завдаючи шкоди головному ядру функціонування Шенгенської зони, яким є – вільне пересування.

Легко зрозуміти, що міграційні події не можуть бути вирішені окремими урядами. Існує значна підтримка та допомога мережі сусідніх країн, європейських агентств та міжнародних організацій.

Необхідність реформування Шенгенської зони була оцінена як актуальна, оскільки Європейська Комісія заснувала Шенгенський форум у 2020 році – тоді як у 2022 році відбулося його третє видання, а також ухваливши Стратегію щодо майбутнього Шенгену у 2021 році.

У 2021 році та перших місяцях 2022 року після періоду спокою у 2020 році через пандемію Covid-19 та обмеження пересування зросла кількість людей, які намагаються націлитися на кордони Європейського Союзу (ЄС). і закриття кордонів. За оцінками, кількість шукачів притулку в ЄС у 2021 році вища, ніж у 2020 році, з 535 000 заявок із 150 країн. У 2020 році це число становило 417 100, а в 2019 році – 631 300 (найвищий показник за останні п'ять років для ЄС).¹ За оцінками УВКБ ООН, на сьогодні понад 84 мільйони людей є вимушено переміщеними особами по всьому світу, до п'ятірки країн походження входять: Сирія, Венесуела, Афганістан, Південний Судан і М'янма (у порядку спадання).

Що стосується людей, які прагнуть вступити в ЄС, до трійки країн походження входять Сирія, Афганістан та Ірак, де 18% усіх тих, хто вперше просив притулку, є вихідцями з Сирії. Німеччина є найбільшою приймаючою країною в ЄС, за нею йдуть Франція та Іспанія. Війна в Україні, яка почалася 24 лютого 2022 року з боку російської армії, зробила геополітичну ситуацію складнішою та небезпечнішою, з новою хвилею людей, які тікали зі своєї країни. і шукають притулку в країнах Європейського Союзу. Ця нова хвиля прийшла в той час, коли ЄС все ще має справу з управлінням міграцією з інших маршрутів та інших країн. Крім того, Європейський Союз все ще працює над реформуванням Загальноєвропейської системи надання притулку (CEAS) і імплементацією Пакту про міграцію та притулок.

Що ще важливіше, криза біженців виявила недоліки Дублінської системи, вказуючи на те, що була криза політики ЄС щодо надання притулку, і, незважаючи на зусилля щодо оновлення відповідного Дублінського регламенту,

рішення все ще не знайдено. Управління так званою сирійською кризою біженців характеризувалося браком координації та відсутністю солідарності, яку держави-члени (КЧ) продемонстрували, по-перше, щодо біженців та людей, які потребували захисту, а по-друге, навіть одна до одної. Отже, деякі країни-члени були «переобтяжені» прийомом і розміщенням мігрантів, як-от Греція та Італія.

Така ситуація виникла через те, що Дублінська система не передбачала «розподіл відповідальності» між державами-членами, коли виникають ситуації великого напливу заяв про надання притулку. Відповідно до положення, заявник на притулок повинен подати заяву в першу країну ЄС, в яку він прибув. До речі, ті країни, які знаходяться на зовнішніх кордонах ЄС, такі як Греція, Італія чи Мальта, легко переобтяжені заявниками на надання притулку, і це має негативні наслідки, коли йдеться про забезпечення належних умов прийому, а також може призвести до подовження процедури надання притулку через велике навантаження. і в більшості випадків поєднується з браком адміністративного персоналу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. BURIK, Ievgen; PETCHENKO, Maryna. 2021. Analysis of the dilemmas of building an accounting system for the needs of future economic management. *Futurity Economics&Law*. Vol. 01, No. 01, pp. 17–23. Available online. In: <https://doi.org/10.57125/FEL.2021.03.25.3>. Consultation date: 10/12/22.
2. CECCORULLI, Michela. 2021. “Triangular Migration Diplomacy: The Case of EU–Italian Cooperation with Libya” In: *Italian Political Science Review*. Available online. In: <https://doi.org/10.1017/ipo.2021.47>. Consultation date: 10/12/22.
3. CONVENTION RELATING TO THE STATUS OF REFUGEES. 1951. Available online. In: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-relating-status-refugees>. Consultation date: 10/12/22.
4. COUNCIL IMPLEMENTING DECISION (EU) 2022/382. 2022. Establishing the existence of a mass influx of displaced persons from Ukraine within the meaning of Article 5 of Directive 2001/55/EC, and having the effect of introducing temporary protection. 2022. Available online. In: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj. Consultation date: 10/12/22.
5. EUROPEAN UNION AGENCY FOR ASYLUM. 2022. Asylum Report. Annual Report on the Situation of Asylum in the European Union. Available online. In: <https://doi.org/10.2847/500804>. Consultation date: 10/12/22. EUROPEAN UNION (EUROSTAT). 2022. Statistics on the impact of the war in Ukraine. Available online. In: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/ukraine>. Consultation date: 10/12/22.
6. EUROPEAN UNION AGENCY FOR ASYLUM (EUAA). 2022. Asylum Report 2022: Annual Report on the Situation of Asylum in the European Union. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Available online. In: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2022/foreword>.
Consultation date: 10/12/22.

7. EUROPEAN CONVENTION ON THE LEGAL STATUS OF MIGRANT WORKERS. 1977. Available online. In: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/refugees.shtm.
Consultation date: 10/12/22.
8. Ine Lietaert and Antoine Pécoud (2023). Research handbook on the institutions of global migration governance. Regions and regional organisations in global migration governance.
9. Betts, A. (2021). Global migration governance: The emergence of a new debate. GEG briefing paper, Global Economic Governance Programme, Oxford.
10. Betts, A., and Kainz, L. (2017). The history of global migration governance. RSC Working paper series (122), University of Oxford.
11. Biermann, F., Pattberg, P., van Asselt, H., and Fzelli, F. (2009). The fragmentation of global governance architectures: A framework for analysis. *Global Environmental Politics*, 9(4), 14–40.
12. Blake, G. (2000). State limits in the early twenty-first century: Observations on form and function. *Geopolitics*, 5, 1–18.
13. Cuttita, P. (2020). Non-governmental/civil society organisations and the European Union: Externalisation of migration management in Tunisia and Egypt. *Population, Space and Place*, 26(7), 1–13.
14. De Haas, H., Natter, K., and Vezzoli, S. (2016). Growing restrictiveness or changing selection? The nature and evolution of migration policies. *International Migration Review*, 52(2), 324–367.
15. De Lombaerde, P. (2011). The good, the bad and the ugly in comparative regionalism: A comment on Sbragia. *Journal of Common Market Studies*, 49(3), 675–681.

16. De Lombaerde, P., Söderbaum, F., van Langenhove, L., and Baert, F. (2010). The problem of comparison in comparative regionalism. *Review of International Studies*, 36, 731–753.
17. Czaika, M., and De Haas, H. 2013. The effectiveness of immigration policies. *Population and Development Review*, 39(3), 487–508.
18. Deutschmann, E., Recchi, E., and Bicchi, F. (2021). Mobility hub or hollow? Cross-border travelling in the Mediterranean, 1995–2016. *Global Networks*, 21, 146–169.
19. Dick, E., and Schraven, B. (2018). Regional migration governance in Africa and beyond: A framework of analysis. Discussion Paper, 9/2018, Institut für Entwicklungspolitik, Bonn.
20. Farrell, M., Hettne, B., and Van Langenhove, L. (eds) (2005). *Global politics of regionalism: Theory and practice*. Pluto Press.
21. Gallinati, C., and Gavazzo, N. (2018). ‘We are all MERCOSUR’: Discourses and practices about free movement in the current regional integration of South-America. In S. Nita, A. Pécoud, P.
22. De Lombaerde, K. Neyts and J. Gartland (eds), *Migration, free movement and regional integration* (pp. 201–236). UNESCO and UNU-CRIS.
23. Geddes, A., Espinoza, M.V., Abdou, L.H., and Brumat, L. (2019). Introduction: The dynamics of regional migration governance. In A. Geddes, M.V. Espinoza, L.H. Abdou and L. Brumat (eds), *The dynamics of regional migration governance* (pp. 1–14). Edward Elgar Publishing.
24. Kabbanji, L. (2018). Regional management of migration in West Africa: The case of ECOWAS and UEMOA. In S. Nita, A. Pécoud, P. De Lombaerde, K. Neyts and J. Gartland (eds), *Migration, free movement and regional integration* (pp. 95–118). UNESCO and UNU-CRIS.
25. Klekowski Von Koppenfels, A. (2019). Informal but effective: Regional consultative processes as a tool in managing migration. *International Migration*, 39(6), 61–84.

- 26.Korneev, O., and Leonov, A. (2022). 'Home-grown' vs 'imported' regionalism Overlapping dynamics of regional migration governance in post-Soviet Eurasia. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 48(12), 2873–2891. DOI: 10.1080/1369183X.2021.1972566.
- 27.Krasner, S.D. (ed.) (2020). *International regimes*. Ithaca, NY: Cornell University Press.
- 28.Kunz, J., and Leinonen, M. (2018). Europe without borders: Rhetoric, reality or utopia? In A. Pécoud and P. De Guchteneire (eds), *Migration without borders: Essays on the free movement of people* (pp. 37–60). UNESCO Publishing.
- Lavenex, S. (2019). Regional migration governance: Building block of global initiatives? *Journal of Ethnic Migration Studies*, 45, 1275–1293.
- 29.Lavenex, S., Jurje, F., Givens, T., and Buchanan, R. (2019). Regional migration governance. In T. Börzel and T. Risse (eds), *Oxford handbook of comparative regionalism* (pp. 457–483). Oxford University Press.
- 30.Lavenex, S., and Piper, N. (2021). Regions and global migration governance: Perspectives 'from above,' 'from below' and 'from beyond.' *Journal of Ethnic and Migration Studies*. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2021.1972564>.
- 31.Newland, K. (2020). The governance of international migration: Mechanisms, processes, and institutions. *Global Governance*, 16, 331–343.
- 32.Panizzon, M., and Van Riemsdijk, M. (2019). Introduction to special issue: 'Migration governance in an era of large movements: A multi-level approach'. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 45(8), 1225–1241.
- 33.Paul, R. (2022). Limits of the competition state? The cultural political economy of European labor migration policies. *Critical Policy Studies*, 6(4), 379–401.

34. Paul, R. (2023). Strategic contextualisation: Free movement, labour migration policies and the governance of foreign workers in Europe. *Policy Studies*, 34(2), 122–141.
35. Pécoud, A. (2019). The UN Convention on Migrant Workers' Rights and International Migration Management. *Global Society: Journal of Interdisciplinary International Relations*, 23(3), 333–350.
36. Pécoud, A. (2021). Depoliticising migration: Global governance and international migration narratives. Palgrave. Pécoud, A. (2021). Philosophies of migration governance in a globalizing world. *Globalizations*, 18, 103–119.
37. Segatti, A. (2020). The Southern African Development Community: A walk away from the free movement of persons? In S. Nita, A. Pécoud, P. De Lombaerde, K. Neyts and J. Gartland (eds), *Migration, free movement and regional integration* (pp. 47–94). UNESCO and UNU-CRIS. Studer, I. (2019). North American migration: Labour markets vs. political necessities. In S. Nita, A. Pécoud, P. De Lombaerde, K. Neyts and J. Gartland (eds), *Migration, free movement and regional integration* (pp. 173–200). UNESCO and UNU-CRIS. Thouez, C., and Channac, F. (2018). Shaping international migration policy: The role of regional consultative processes. *West European Politics*, 29, 370–387.
38. Thouez, C., and Rosengartner, S. (2019). Who owns and drives capacity building? *Forced Migration Review*, 28, 28. United Nations (UN) (2019). *Global compact for safe, orderly and regular migration*. United Nations. United Nations (UN) (2018). *Global compact on refugees*. United Nations. United Nations Department of Economic and Social Affairs (UNDESA) (2020). *International migration 2020 highlights*. https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.orgdevelopment.desa.pd/files/international_migration_2020_highlights_ten_key_messages.pdf.

39. Van Langenhove, L., and Costea, A.-C. (2020). The EU as a global actor and the emergence of 'third generation' regionalism. *UNU-CRIS Occasional Papers*, 0-2005/14.
40. Van Langenhove, L., and Macovei, M.C. (2020). Regional formations and global governance of social policy. *Journal of International Relations*, 4, 30–50.
41. Van Riemsdijk, M., Marchand, M.H., and Heins, V.M. (2021). New actors and contested architectures in global migration governance: Continuity and change. *Third World Quarterly*, 42(1), 1–15.
42. Walters, W. (2023). The frontiers of the European Union: A geostrategic perspective. *Geopolitics*, 9, 674–698.
43. Weinrich, A.R. (2021). Varieties of citizenship in regional organisations: A cross-regional comparison of rights, access, and belonging. *International Area Studies Review*, 24(4), 255–273.
44. Zanker, F., Arhin-Sam, K., Bisong, A., and Jegen, L. (2020, June). Free movement in West Africa: Juxtapositions and divergent interests. *MEDAM Policy Brief*, 2020/1. Mercator Dialogue on Asylum and Migration.
45. Hélène Thiollet, Antoine Pécoud (2023, September) *Research handbook on the institutions of global migration governance*.
46. Krysovatty A., Zvarych R., Zvarych I., Krysovatty I., Krysovata K. Methodological architectonics of inclusive circular economy for eco-security of society under pandemic . *Economic Annals-XXI: Volume 184, Issue 7-8, Pages: 4-15, September 10, 2020* doi: <https://doi.org/10.21003/ea.V184-01>
47. Krysovatty, A., Zvarych, R., Zvarych, I., Reznikova, N., Homotiuk, V. CIRCULAR ECONOMY AS AN ANTI-CRISIS METHOD FOR GLOBAL ECONOMY RECOVERY UNDER COVID-19: EMPLOYMENT AND TAX SHIFT EFFECT. *Procedia Environmental*

- Science, Engineering and Management, 2021, 8(2), pp. 463–472
http://procedia-esem.eu/pdf/issues/2021/no2/17_49_Krysovatty_21.pdf
48. Matviychuk-Soskina, N., Krysovatty, A., Zvarych, I., Zvarych, R., Ivashchuk, I. «Sea star wasting syndrome»¹ or alterglobalization, inclusiveness and circular economy: Priorities of the plan «B» for the planet. Economic Annals-XXI, 2019, 179(9), pp. 4–21. DOI: <https://doi.org/10.21003/ea.V179-01>
49. Reznikova, N., Zvarych, R., Zvarych, I., Shnyrkov, O. Global circular e-chain in overcoming the global waste. Procedia Environmental Science, Engineering and Management, 2019, 6(4), pp. 641–647.
http://www.procedia-esem.eu/pdf/issues/2019/no4/72_Reznikova_19.pdf
50. Krysovatty, A.I., Zvarych, I.Y., Zvarych, R.Y., Zhyvko, M.A. Preconditions for the tax environment of a alterglobal development. Comparative Economic Research, 2018, 21(4), pp. 139–154.
https://www.researchgate.net/publication/330121772_Preconditions_for_the_Tax_Environment_of_a_Alterglobal_Development
51. Krysovatty, A., Zvarych, I., Zvarych, R. Circular economy in the context of alterglobalization. Journal of International Studies, 2018, 11(4), pp. 185–200. https://www.jois.eu/?476,en_%D0%A1ircular-economy-in-the-context-of-alterglobalization
52. Krysovatty, A., Mokiy, A., Zvarych, R., Zvarych, I. Alterglobalization via the inclusive circular economy paradigm. Economic Annals-XXI, 2018, 174(11-12), pp. 4–9. DOI: <https://doi.org/10.21003/ea.V174-01>
53. Цілі сталого розвитку. Доступно в Інтернеті: <https://sustainabledevelopment.un.org/?menu=1300> (доступ 16 квітня 2020 р.).
54. Anttonen, M.; Ламмі, М.; Мікканен, Дж .; Репо, П. Циркулярна економіка в потрібній спіралі інноваційних систем. Sustainability 2018, 10, 2646. [Google Scholar] [CrossRef]

55. Авдющенко, А.; Зайоц, П. Індикатори циркулярної економіки як інструмент підтримки європейської політики регіонального розвитку. *Sustainability* 2019, 11, 3025. [Google Scholar] [CrossRef]
56. Bigano, A.; Śniegocki, A.; Zotti, J. Політика для більш дематеріалізованої економіки ЄС. Теоретичні основи, політичний контекст та очікувана реалізація. *Sustainability* 2016, 8, 717. [Google Scholar] [CrossRef]
57. Clift, R.; Олвуд, Дж. Переосмислення економіки. *хім. інж.* 2011, 837, 30–31. [Google Scholar]
58. Гейсдорфер, М.; Savaget, P.; Бокен, Н.М.П.; Халтінк, Е. Дж. Кругова економіка — нова парадигма стійкості? *Ж. Чистий. Вироб.* 2017, 143, 757–768. [Google Scholar] [CrossRef]
59. Guske, A.-L.; Яків К.; Гіршніц-Гарберс, М.; Пеукерт, Дж.; Шрідде, С.; Стіннер, С.; Вольф, Ф.; Зарнт, Д.; Зісмер, Ф. Історії, які змінюють наш світ? Наративи сталої економіки. *Sustainability* 2019, 11, 6163. [Google Scholar] [CrossRef]
60. Luttenberger, L.R. Проблеми поводження з відходами при переході до циркулярної економіки — приклад Хорватії. *Ж. Чистий. Вироб.* 2020, 256, 120495. [Google Scholar] [CrossRef]
61. Mesterházy, Á.; Ола, Дж.; Попп, Дж. Втрати в ланцюжку поставок зерна: причини та шляхи вирішення. *Sustainability* 2020, 12, 2342. [Google Scholar] [CrossRef]
62. Chovancová, J.; Тей, Дж. Від'єднання економічного зростання від викидів парникових газів: випадок енергетичного сектору в країнах V4. *Рівновага. Q. J. Econ. Екон. Політика* 2020, 15, 235–251. [Учений Google] [CrossRef]
63. Фонд Елен Макартур. На шляху до циркулярної економіки: обґрунтування бізнесу для прискореного переходу. Доступно в Інтернеті:
<https://www.ellenmacarthurfoundation.org/publications/towards-a->

circular-economy-business-rationale-for-an-accelerated-transition

(доступ 15 грудня 2019 р.)

64. Варгас-Ернандес, Дж.; Медрано, М. Циркулярна економіка. Преподобний Гест. *Sustentabilidade* 2019, 1, 298–309. [Google Scholar] [CrossRef]
65. Zielińska, A. Порівняльний аналіз впровадження циркулярної економіки в Польщі та інших країнах Європейського Союзу. *J. Int. Шпилька*. 2019, 12, 337–347. [Учений Google] [CrossRef]
66. Юнал, Е.; Шао, Дж. Таксономія стратегій впровадження циркулярної економіки для виробничих фірм: аналіз 391 продукції від люльки до колиски. *Дж. Чистий. Виробництво* 2019, 212, 754–765. [Учений Google] [CrossRef]
67. Чен, Л.К.; Хунг, П.; Ма, Х.В. Інтеграція кругових бізнес-моделей та інструментів розвитку в процесі переходу до циркулярної економіки: рамки на рівні фірми. *Автобус. Страт. Довкілля*. 2020. [Google Scholar] [CrossRef]
68. Гофманн, Ф. Циркулярні бізнес -моделі: бізнес -підхід як рушій чи перешкода переходу на сталий розвиток? *Дж. Чистий. Виробництво* 2019, 224, 361–374. [Учений Google] [CrossRef]
69. Андронічану, А.; Гергіна, Р.; Чобанасу, М. Взаємозалежність між фіскальною державною політикою та ухиленням від сплати податків. *Адм. Громадські* 2019, 32, 32–41. [Google Scholar] [CrossRef]
70. Brandão, М.; Лазаревич, Д.; Фінвенден, Г. Перспективи циркулярної економіки та висновки. Оновлення циркулярної економіки. Огляд циркулярної економіки в Європі 2019. *Заключний звіт. Eсopreneur.eu*.
71. ialot, О.; Просо, Д.; Bisiaux, J. “Оновлений PSS”: Уточнення нової концепції сталого споживання/виробництва на основі оновлення. *Дж. Чистий. Виробництво* 2017, 141, 538–550. [Учений Google] [CrossRef]

72. Помпоні, Ф .; Монкастер, А. Циркулярна економіка для побудованого середовища: рамки дослідження. Дж. Чистий. Виробництво 2017, 143, 710–718. [Google Scholar] [CrossRef]
73. Fang, C.; Бао, Ч.; Хуанг, Дж. Наслідки управління для обмеження водних ресурсів на соціально-економічну систему у швидкій урбанізації: приклад коридору Хексі, північно-західний Китай. Водний ресурс. Керувати. 2007, 21, 1613–1633. [Google Scholar] [CrossRef]
74. Гейдукова, П .; Курекова, Л. Дефіцит води: Регіональні аналізи в Чехії з 2014 по 2018 р. Оecon. Коперник. 2020, 11, 161–181. [Учений Google] [CrossRef]
75. Клієстікова, Дж .; Кризанова, А .; Корейова, Т .; Краль П.; Спучлакова Є. Субсидії для збільшення віддаленого забруднення? наук. інж. Етика 2018, 24, 755–767. [Google Scholar] [CrossRef]
76. UNEP: Global Environmental Outlook 5. Глава 2 Атмосфера/UNEP. 2012 р. Доступно в Інтернеті: http://web.unep.org/geo/sites/unep.org/geo/files/documents/geo5_report_c5.pdf (доступ 19 жовтня 2019 р.).
77. Strielkowski, W.; Лісін, Е .; Гришова І. Кліматична політика Європейського Союзу: чого очікувати від Паризької угоди? Рим. J. Eur. Aff. 2016, 16, 68–77. [Google Scholar]
78. Oláh, J.; Крісан Е.; Поцілунок, А .; Лакнер, З.; Попп, Дж. Заява PRISMA щодо звітності про пошук літератури в систематичних оглядах сектору біоетанолу. Енергії 2020, 13, 2323. [Google Scholar] [CrossRef]
79. Ден, Х. Культурно -зелений - дослідження культурних детермінант екологічних показників. Forum Sci. Оecon. 2019, 7, 107–126. [Google Scholar] [CrossRef]

80.Павлічек, А.; Циммерманнова, Дж. Оцінка економічних показників компанії-просумера за допомогою фотоелектрики. Forum Sci. Oecon. 2018, 6, 51–64. [Учений Google] [CrossRef]